

MILITÄRA FAKTA
med totalförsvarsfakta

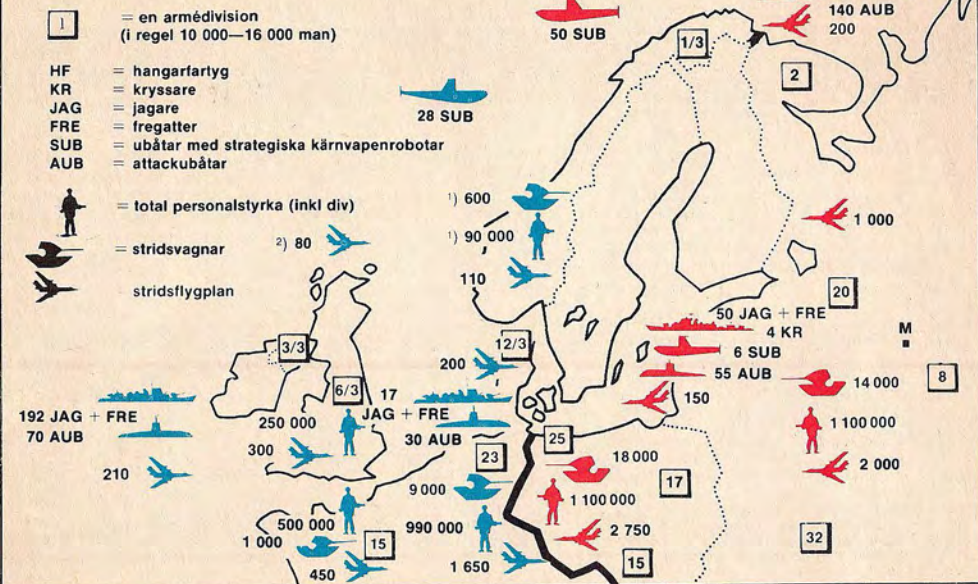
1982 / 83

Militära resurser enligt öppna källor

	Divisioner ¹⁾		Rustade fartyg				Stridsflygplan		Robotar	
	Stå- ende	Re- serv	Hangar- fartyg ⁴⁾	Krys- sare.	Jagare Fregatter	U- båtar ⁵⁾	Strate- giska	Övriga	Lång- distans	Medel- distans ⁶⁾
I Europa:										
NATO (inkl franska, grekiska och turkiska styrkor ³⁾)	75 60/3	16 20/3	8	21	290	170		4000		300
Warszawapakten, varav	173	2)	1	25	145	220	500	8000	1000	1100
Sovjetunionen väster Ural	121	2)	1	25	140	212	500	6000	1000	1100
I Mellersta Östern:										
Israel	17/3	30/3				3		600		
Egypten, Irak, Jordanien, Saudi-Arabien, Syrien, Libyen	33 28/3	2)			12	13		1300		
I Fjärran Östern:										
Kina	129	2)			32	105	80	4000		120
Sovjetunionen öster Ural	52	2)	1	13	60	90	200	2700	400	500
USA	1		3	9	44	12		600		200
I Nordamerika:⁷⁾										
USA och Canada	10 8/3	8 25/3	3	6	22	14	400	4000	1054	300

1) En WP-division i medeltal 13 000 man, en NATO-division i medeltal 16 000 man. Brigad = 1/3 division. Med t ex Israels 17/3 avses 17 brigader. 2) Uppgifter saknas. 3) Alla turkiska förband medräknas, trots att delar ej är i Europa. 4) Exkl helikopterhangarfartyg. 5) Utom strategiska ubåtar. 6) Landbaserade markrobotar i en omgång + ubåtsbaserade markrobotar. 7) Inkl Atlanten och östra Stilla Havet.

Stående NATO- och WP-styrkor i Nord- och Centraleuropa

1) Summa för NATO nordsektor (AFNORTH) omfattande Danmark, Norge och norra delen av Förbundsrepubliken Tyskland.
2) Ubåtsjakt och marinspaning i Nordsjön, Norska Havet och nordöstra Atlanten.

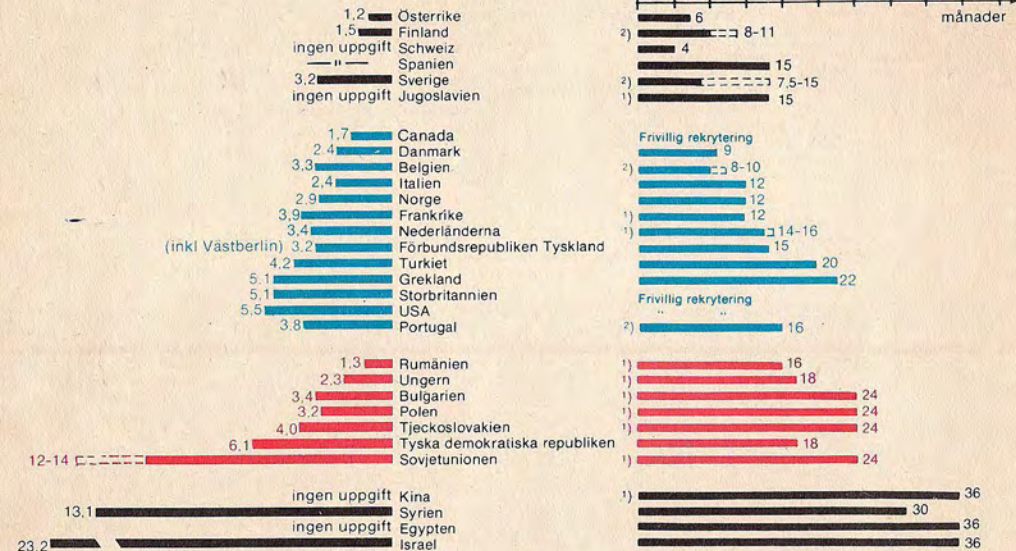
Försvarspakter

	Bildad	Deltagande stater
NATO North Atlantic Treaty Organization (Atlant-pakten)	1949	Belgien, Danmark, Frankrike ¹⁾ , Grekland, Island, Italien, Canada, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Turkiet, Förbundsrepubliken Tyskland, USA.
ANZUS-pakten	1951	Australien, Nya Zeeland, USA.
OAS Organization of American States	1948	Argentina, Barbados, Bolivia, Brasilien, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominikanska Republiken, Ecuador, Grenada, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, Surinam, Trinidad och Tobago, Uruguay, USA, Venezuela.
Bilaterala pakter med USA	1951 1953 1960	Filippinerna Spanien, Syd-Korea Japan
WP WARSAWA-pakten	1955	Bulgarien, Polen, Rumänien, Sovjetunionen, Tjeckoslovakien, Tyska demokratiska republiken, Ungern.
Bilaterala pakter eller vänskaps-fördrag med Sovjetunionen	1948 1961 1966 1971 1972 1978 1979 1980	Finland (VSB, "Vänskaps-, samarbets- och biståndspakten") Nord-Korea Mongoliet Indien Irak Afghanistan, Etiopien, Vietnam Sydemen Syrien

¹⁾ Deltar inte i det militära samarbetet i fred.

Försvarskostnader i % av BNP (1980)

(Avser militära försvaret. Källa: Military Balance 1981/82)

¹⁾ Vid skillnad mellan olika försvarsgrenar har uppgiften för armén redovisats.

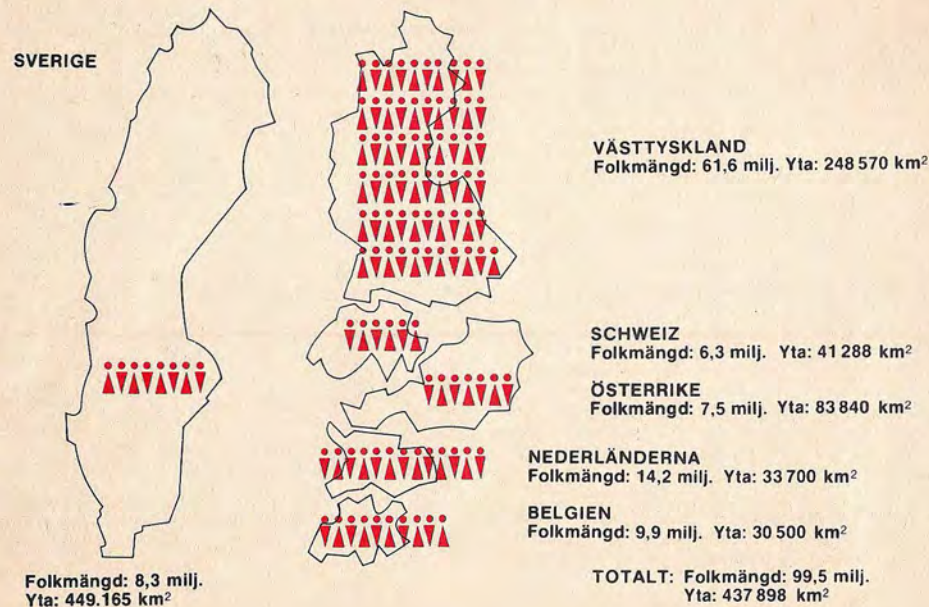
²⁾ Varierande utbildningstid.

Förhandlingar om rustningsbegränsning och nedrustning

Avtal	Trätt i kraft år	Antal parter 1982-01-01 ¹⁾
1. Nedrustningsavtal Förbud mot utveckling, produktion och lagring av biologiska (bakteriologiska) stridsmedel samt om deras förstöring	1975	91
2. Multilaterala rustningsbegränsningsavtal Förbud mot användning i krig av vissa gaser m m (<i>Genèveprotokollet</i>) Förbud mot militär verksamhet på Antarktis (<i>Antarktiskfördraget</i>) Förbud mot kärnvapenprov i atmosfären, i yttre rymden och under vattnet (<i>Provstoppsavtalet</i>) Förbud mot massförstörelsevapen i yttre rymden (<i>Yttre rymd-fördraget</i>) Förbud mot kärnvapen i Latinamerika (<i>Tlatelolco-fördraget</i>) Förhindrande av spridning av kärnvapen (<i>Icke-spridningsfördraget</i>) Förbud mot massförstörelsevapen på havsbotten (<i>Havsbottnavtalet</i>) Förbud mot användningen av miljöpåverkande teknik (<i>ENMOD</i>)	1925 1961 1963 1967 1967 1970 1972 1978	99 21 112 82 22 114 70 30
3. Bilaterala avtal om rustningsbegränsning Begränsning av strategiska vapensystem: ● <i>SALT I</i> (inkluderande ABM-fördraget om begränsning av antibalistiska robotsystem) ● <i>SALT II</i> (ej ratificerat) Avtal om förhindrande av kärnvapenkrig	1972 1979 1973	USA och Sovjet —" —"
4. Pågående förhandlingar m m ● SALT. Sovjetisk-amerikanska överläggningar om begränsning av de strategiska vapensystemen resulterade våren 1979 i ett nytt avtal. SALT II, som undertecknades 18 juni 1979. Detta avtal har ej ratificerats. ● Förhandlingar om fullständigt kärnvapenstopp (CTB) pågår mellan USA, Sovjetunionen och Storbritannien sedan 1976. ● Förhandlingar i Wien pågår mellan 19 länder från NATO och Warszawapakten om truppereduktioner i Centraleuropa. M(B)FR. ● Vid en FN-konferens hösten 1980 antogs protokoll angående förbud mot vissa fragmenteringsvapen, förbud och begränsningar i användningen av minor och försätvapen och begränsningar i användningen av vissa brandvapen. Dessa protokoll har ännu ej ratificerats. ● Förberedelser har inletts för en andra specialsession med FN:s generalforsamling angående nedrustning sommaren 1982. ● I nedrustningskommittén i Genève (CD) pågår sedan 1980 förhandlingar om en konvention om förbud mot kemiska vapen och ett avtal om förbud mot radiologiska vapen. ● Europeiska säkerhetskonferensen (ESK). Slutdokumentet, som antogs i Helsingfors 1975, har varit föremål för översyn vid uppföljningsmöten i Belgrad 1977/78 och i Madrid 1980/82. 35 deltagarländer från hela Europa (bl a Sverige) samt USA och Kanada. ● Förhandlingar pågår i Genève sedan 1981 mellan USA och Sovjetunionen om medeldistanskärnvapen i Europa.		

¹⁾ FN hade då 157 medlemsstater.

Sveriges folkmängd och yta i jämförelse med fem länder i Västeuropa

Målsättning för totalförsvaret

(enligt Riksdagen)

1. Totalförsvaret är en hela svenska folkets angelägenhet och skall bygga på medborgarnas personliga insatser, som för vapenföra manliga medborgare grundas på allmän värnplikt. Det skall ge uttryck för vår vilja att bevara landets frihet.

2. Totalförsvaret skall vara så förberett för kriget att det verkar fredsbevarande. Det skall därför ha sådan styrka, sammansättning och beredskap att ett angrepp mot Sverige fordrar så stora resurser och uppoffringar samt tar så lång tid att de fördelar som står att vinna med angreppet rimligen inte kan bedömas värda insatserna.

Totalförsvaret skall snabbt kunna höja beredskapen och utveckla full styrka.

Totalförsvaret skall vara så utformat att det kan motstå skilda angreppsformer och verka i olika militärpolitiska lägen.

Totalförsvaret skall vara så utformat att resurser kan avdelas för svenskt deltagande i Förenta Nationernas verksamhet i syfte att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet.

3. Under fredstid och under krig mellan främmande makter varunder Sverige är neutralt skall försvarsmakten avvisa kränkningar av vårt territorium. Civilförsvaret

jämte andra berörda grenar av totalförsvaret skall vidta åtgärder för att skydda befolkningen mot skadeverkningar på grund av krig i vår omvärld. Det ekonomiska försvaret skall bidra till att trygga vår försörjning om vårt land blir hänvisat till egna försörjningsresurser på grund av i vår omvärld inträffande konflikter.

4. Om Sverige utsätts för angrepp skall försvarsmakten möta detta och i det längsta förhindra att angriparen får fast fot på svensk mark. I varje del av landet skall bjudas segt motstånd, om så erfordras även i form av det fria kriget. **Civilförsvaret** skall skydda befolkning och egendom mot skador av fientliga anfall. Folkförsörjningen i vidaste bemärkelse skall tryggas genom det **ekonomiska försvaret**. En fast försvarsvilja skall vidmakthållas och varje försök att undergräva vår motståndanda och tilltron till vår förmåga att motstå angreppet skall motverkas genom **psykologiskt försvar**. Sjukvård, socialvård, polisväsende, kommunikationer samt annan samhälls- verksamhet skall anpassas med hänsyn till inriktningen av de samlade försvarsansträngningarna.

5. Totalförsvarets olika delar skall samverka och understödja varandra i syfte att nå största möjliga försvarseffekt.

Försvarsrådet och totalförsvarets chefsnämnd

Försvarsrådet

Verkar i fred för överläggningar och ömsesidig information mellan Regeringen och de centrala myndigheterna i frågor av betydelse för samordningen på totalförsvarets område.

Totalförsvarets chefsnämnd

Verkar i fred för att samordna de centrala myndigheternas verksamhet inom totalförsvaret.

Ordförande:

Statsministern (eller vid förfall för denne, Chefen för försvarsdepartementet)
Ledamöter av Regeringen enligt statsministerns bestämmande

Överbefälhavaren

Cheferna för:
Försvarsstaben
Rikspolisstyrelsen
Civilförsvartsstyrelsen
Socialstyrelsen
Televerket
Statens jordbruksnämnd
Överstyrelsen för ekonomiskt försvar
Arbetsmarknadsstyrelsen
Transportrådet

Ordföranden i:
Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar
En civilbefälhavare

Sekreterare:

Chefen för försvarsdepartementets samordningsavdelning.

Ordförande:

Utses av Regeringen (f n Överbefälhavaren)

Kabinettssekreteraren i UD
Cheferna för:
Postverket
Statens vattenfallsverk
Verkställande direktören i Sveriges Radio AB

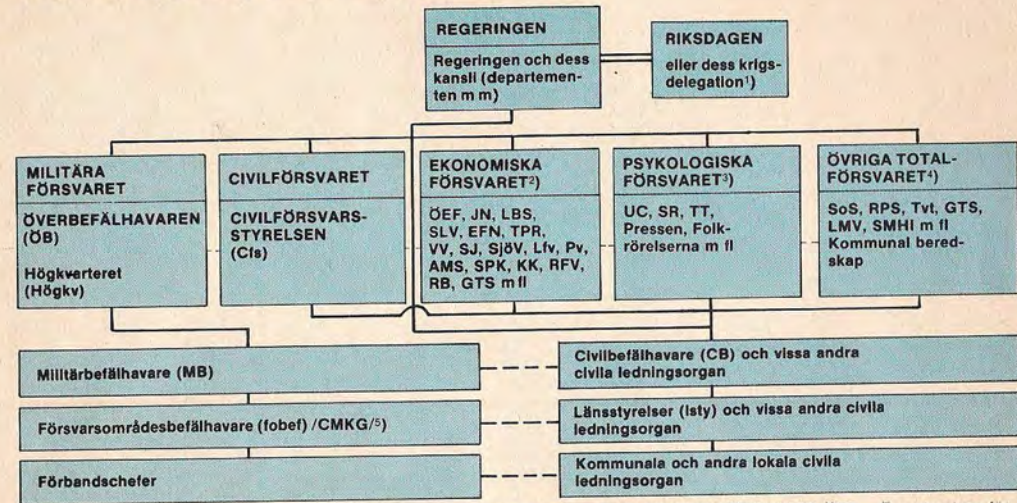
Sekreterare:

Chefen för försvarsdepartementets samordningsavdelning.

Totalförvarsärenden i statsförvaltningen i fred

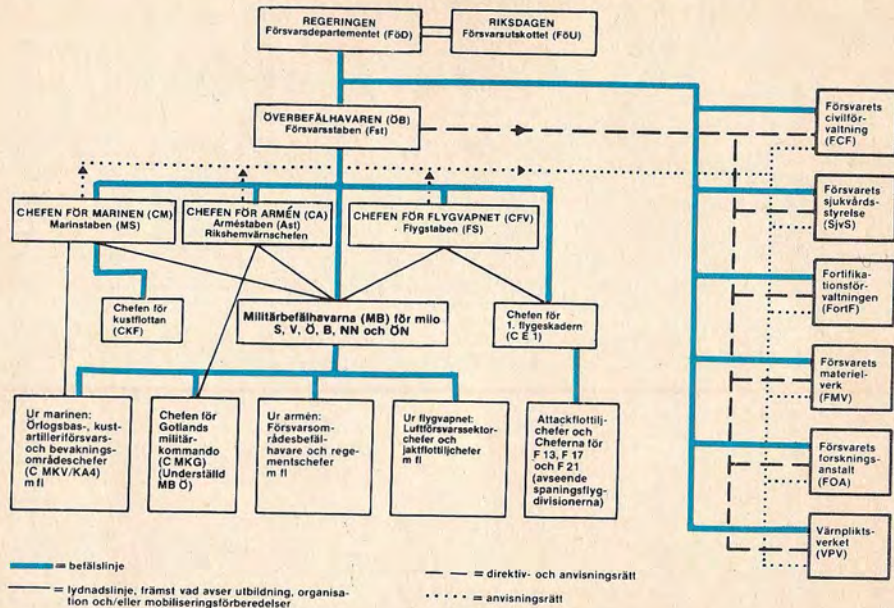
Funktioner	Handläggs i Regeringens kansli av	Handläggs på verksnivå av
Militära operationer	Försvarsdepartementet	Överbefälhavaren
Underrättelsetjänst	Utrikesdepartementet	Utrikesdepartementet
Säkerhetstjänst och bevakning	Försvarsdepartementet	Överbefälhavaren
	Justitiedepartementet	Rikspolisstyrelsen
	Försvarsdepartementet	Civiltförsvarsstyrelsen
	—	Överbefälhavaren
Post och telekommunikationer	Handelsdepartementet	Generaltullstyrelsen
	Kommunikationsdepartementet	Postverket
	—	Televerket
Befolkningskydd	Försvarsdepartementet	Överbefälhavaren
	—	(Totalförsvarets signalskyddsavdelning, Fst/TSA)
	Försvarsdepartementet	Civiltförsvarsstyrelsen
	Försörjning	Handelsdepartementet
Socialförsäkring	Jordbruksdepartementet	Statens jordbruksnämnd
Prisreglering	Socialdepartementet	Riksförsäkringsverket
Utrikeshandel	Handelsdepartementet	Statens pris- och kartellnämnd
Livsmedelskontroll	Handelsdepartementet	Kommerskollegium
Djursjukvård	Jordbruksdepartementet	Statens livsmedelsverk
Elkraft	Jordbruksdepartementet	Lantbruksstyrelsen
	Industridepartementet	Statens vattenfallsverk
	Kommunikationsdepartementet	Transportrådet
	—	Statens vägverk
Transporter och trafik	—	Statens järnvägar
	—	Sjöfartsverket
	—	Luftfartsverket
	—	—
Arbetskraft	Arbetsmarknadsdepartementet	Arbetsmarknadsstyrelsen
Penningmedel o betalningsförmedl.	Kommunikationsdepartementet	Riksbanken (Riksdagens verk)
Förberedelser för psykologiska försvarsåtgärder i krig	Försvarsdepartementet	Postverket
	Utbildningsdepartementet	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar (Sveriges Radio AB)
Ledning och kommunal beredskap	Kommundepartementet	Riksnämnden för kommunal beredskap
Hälsa- och sjukvård, socialtjänst	Socialdepartementet	Socialstyrelsen
Landskapsinformation	Bostadsdepartementet	Statens lantmäteriverk

Samordning i krig av Sveriges totalförsvär

¹) Består av talmannen och 50 riksdagsledamöter, som är utsedda i fred. ²) EKONOMISKA FÖRSVARET ÖEF = Överstyrelsen för ekonomiskt försvar, JN = Statens jordbruksnämnd, LBS = Lantbruksstyrelsen, SLV = Statens livsmedelsverk, EFN = Elförsörjningsnämnden, TPR = Transportrådet, VV = Statens vägverk, SJ = Statens järnvägar, SjöV = Sjöfartsverket, Lfv = Luftfartsverket, Pv = Postverket, AMS = Arbetsmarknadsstyrelsen, SPK = Statens pris- och kartellnämnd, KK = Kommerskollegium, RFV = Riksförsäkringsverket, RB = Riksbanken (Riksdagens verk), GTS = Generaltullstyrelsen. ³) PSYKOLOGISKA FÖRSVARET: UC = Statens upplysningscentral, SR = Sveriges Radio AB, TT = Tidningarnas Telegrambyrå. ⁴) ÖVRIGT TOTALFÖRSVAR: SoS = Socialstyrelsen, RPS = Rikspolisstyrelsen, Tvt = Televerket, GTS = Generaltullstyrelsen, LMV = Statens lantmäteriverk, SMHI = Sveriges meteorologiska- och hydrologiska institut. ⁵) Viss samordning sker även genom bl a örlogsbaschefer och luftförsvarssektorchefer försorg.

Försvarsmaktens ledning i fred

Militärledningen

Militärledningen överlägger om centrala frågor, verkar för samordning och enhetlighet inom försvarsmakten samt samverkar med övriga myndigheter inom totalförsvaret. Överbefälhavaren fattar beslut i ärende som behandlats i militärledningen.

Ordförande: Överbefälhavaren
Ledamöter: Chefen för armén
 Chefen för marinen
 Chefen för flygvapnet
Föredragande: Chefen för Försvarsstaben

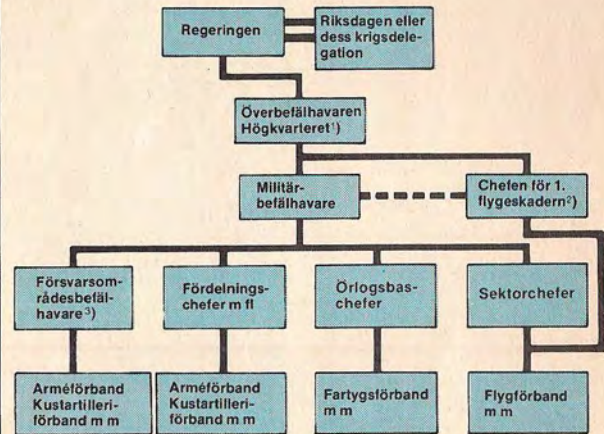
När så erfordras kallas chefer för försvarsmaktens verk¹⁾ samt även chefer för övriga totalförsvarsmyndigheter till sammanträde.

¹⁾ FCF, SjvS, FortF, FMV, VPV.

Militärledningens rådgivande nämnd

Ordf: Överbefälhavaren
Ledamöter: Fem lekmän (politiker) och f n Cheferna för armén, marinen och flygvapnet.

Försvarsmaktens ledning i krig

¹⁾ I Högkv ingår bl a (delar av) Fst, Ast, MS, FS, FMV, FOA, FortF och VPV.

²⁾ Chefen för 1. flygeskadern underställs eller lyder vid attackinsats enligt Överbefälhavarens bestämmande under militärbefälhavare med hela eller delar av eskadern.

³⁾ På Gotland Chefen för Gotlands militärkommando (C MKG).

Sveriges militärterritoriella indelning

- = gräns mellan militärområden¹⁾
- = gräns mellan försvarsområden
- - - = gräns mellan försvarsområden som i fred har gemensam befälhavare och stab

1) Gränser mellan militär- och civilområde (civo) sammanfaller. Civo benämns Södra civo osv.

Försvarsmaktens staber, förband och skolor i fred

Övre Norrlands militärområde

- 46. Boden: Milostab ÖN, MFÖN, VFÖN, ByÖN, A 8/Fo 63, I 19/P 5, Ing 3, S 3, AF 1
- 47. Luleå: Lv 7, BoLu⁵⁾, F 21
- 48. Umeå: I 20/Fo 61, Inf/KavOHS
- 49. Kalix: Fo 67
- 50. Kiruna: I 22/Fo 66
- 51. Arvidsjaur: K 4

Nedre Norrlands militärområde

- 41. Östersund: Milostab NN, MFNN, VFNN, ByNN, I 5/Fo 22, A 4, F 4
- 42. Härnösand: NK/KA 5
- 43. Sollefteå: I 21/Fo 23, T 3
- 44. Gävle: I 14/Fo 21
- 45. Söderhamn: F 15

Bergslagens militärområde

- 36. Karlstad: Milostab B, ByB, I 2/Fo 52
- 37. Kristinehamn: MFB, VFB, A 9
- 38. Örebro: I 3/Fo 51
- 39. Falun: I 13/Fo 53
- 40. Älvdalen: ArtSS

Västra militärområdet

- 14. Skövde: Milostab V, ByV, P 4/Fo 35, K 3, T 2, PS, US
- 15. Karlsborg: MFV, VJV, S 2, FJS, F 6
- 16. Sätenas: F 7
- 17. Borås: I 15/Fo 34
- 18. Halmstad: I 16/Fo 31, F14, InfoHS
- 19. Göteborg: E 1 stab, Lv 6, LvOHS/T S MKV/KA 4, 2. hkpdv
- 20. Uddevalla: I 17

Östra militärområdet

- 21. Storstockholmsområdet: Stockholm: Fst, Ast, MS, FS, FHS, MHS, K 1/Fo 44, KAS, FLC
Solna: FörvS, GIS, KS
Barkarby: ATS-S
Kungsängen: I 1, SkyddS
Vaxholm: SK, KA 1
Näsbypark: KSS
Tullinge: F 18
Norsborg: HvSS
- 22. Strängnäs: Milostab Ö, ByÖ, P 10/Fo 43, MotorS
- 23. Södertälje: Ing 1, Fältarbs
- 24. Muskö och Hårsfjärden: ÖriB Ö, BÖS, 1. hkpdv
- 25. Enköping: S 1/Fo 47/48, StabSbS, MFÖ, VFÖ
- 26. Uppsala: AKS¹⁾, ÖriBavd Ro²⁾, F 16, F 20

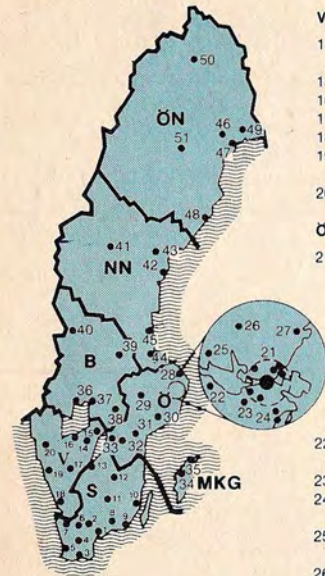
- 27. Norrtälje: Lv 3
- 28. Vaddö: LvSS
- 29. Västerås: F1³⁾
- 30. Nyköping: ArméflygS
- 31. Norrköping: F 13
- 32. Linköping: I 4/Fo 41, A 1, T 1, F 13M, FBS, TrångOHS
- 33. Borensberg: InfSS
- 34. Visby: MKG, P 18, A 7, Lv 2
- 35. Fårösund: GK/KA 3

Södra militärområdet

- 1. Kristianstad: Milostab S, MFS, VFS, ByS, P 6/Fo 14, A 3
- 2. Hässleholm: P 2, T 4
- 3. Ystad: P 7/Fo 11, Lv 4
- 4. Revingeled: P 7 (del)
- 5. Malmö: BoMö
- 6. Ljungbyhed: F 5
- 7. Ängelholm: F 10
- 8. Kallinge: F 17
- 9. Karlskrona: ÖriB S, BK/Fo 15/KA 2, KÖS
- 10. Kalmar: VÄDS⁴⁾
- 11. Växjö: I 11/Fo 16/18
- 12. Eksjö: I 12/Fo 17, Ing 2
- 13. Jönköping: A 6, ArtOHS

Kustflottan

- CKF stab: HMS Visborg

1) Avvecklas i aug 1983. 2) Återgår till ÖriBO 1983-06-30. 3) Avvecklas 1983-06-30. 4) Flyttar senast 1982 till F 5 i Ljungbyhed. 5) Avvecklas 1983-06-30.

Försvarsmaktens personal

Fördelning av befäl i krigsorganisationen

Kategori	Yrkesbefäl	Reservbefäl	Värnpliktigt befäl
Befälsutbildade (inkl grpch m fi)	5 %	4 %	91 %
Antal omkring	19 000	16 000	290 000

Antal anställda 1981/82

Kategori	Armén	Marinen	Flygvapnet	Hpg 4.	Hpg 5.	Summa
Militär yrkespersonal.						
Reg off	2 760	780	680	475	330	5 025
Kompoff	1 970	870	870	145	50	3 905
Plutoff	4 030	1 680	470	30	20	6 230
Civilmilitärer	1 090	130	2 300	60	130	3 710
Summa	9 850	3 460	4 320	710	530	18 870
Civil personal	8 540	3 410	4 360	1 530	6 310	24 150
Totalt	18 390	6 870	8 680	2 240	6 840	43 020

Hpg 4 = Operativ ledning

Hpg 5 = Gemensamma myndigheter och funktioner

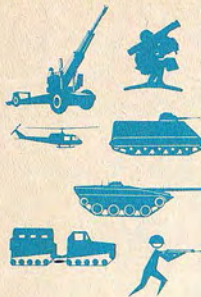
Antal anställda reservofficerare 1981/82

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
Reservoff				
Kompbefäl o högre	7 300 ¹⁾	3 300 ¹⁾	1 600 ¹⁾	12 200
Plutonsbefäl	250	120	90	460
Civilmilitärer	130	80	300	510
Summa	7 680	3 500	1 990	13 170

¹⁾ 55 år och yngre.

Antal anställda i fredsorganisationen minskar mellan 1972 och 1987 med 10 000, vilket innebär mer än 20 %.

Försvarsmaktens resurser efter mobilisering

Armén

Fältförband

Fördelningsstabar med stabs- och sambandsförband
Ca 50 självständiga infanteri-, pansar-, artilleri- och luftvärns(robot)-bataljoner
24 infanteri- och norrlandsbrigader (motsv)
4 pansarbrigader
Totalt ca 300 000

Lokalförsvarsförband

Ca 100 bataljoner
Ca 400-500 självständiga kompanier
Totalt ca 300 000

Hemvärnet 110 000

Armén totalt ca 700 000

Marinen

Flottan

2 jagare
18 torpedbåtar
16 patrullbåtar
12 vedettbåtar
12 ubåtar
3 minifartyg samt hjälpminfartyg
Minsvepare samt hjälpminsvepare
Helikoptrar
Lednings- och basförband

Kustartilleriet

Kustartilleribrigader
Kustartilleribataljoner
Spärrbataljoner och spärrkompanier (fasta och rörliga)
Artilleri- och robotbatterier
Kustjägarkompanier
Minutläggningssdivisioner
Lednings- och underhållsförband

Kustartilleriet totalt ca 60 förband

Flygvapnet

Ca 12 jaktflygdivisioner (ca 220 flygplan)
Ca 5 medeltunga attackflygdivisioner och ca 5 lätta attackflygdivisioner (ca 150 flygplan)
Ca 6 spaningsflygdivisioner (ca 55 flygplan)
Ca 5 transportflyggrupper
Ca 5 sambandsflygdivisioner
Ca 5 spaningsflyggrupper
Ca 10 helikoptergrupper
Basbataljoner
Stridslednings- och luftbevakningsbataljoner

Försvarsmakten totalt ca 850 000 (inkl hemvärn)

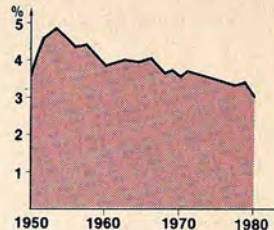
Statsutgifter budgetåret 1982/83

Verksamhet	Miljarder kr	Procent
Socialdepartementet	64,6	25,7
Räntor på statsskulden m m	39,4	15,7
Utbildningsdepartementet	32,1	12,8
Försvarsdepartementet	18,1	7,2
Bostadsdepartementet	17,1	6,8
Budgetdepartementet	12,9	5,1
Arbetsmarknadsdepartementet	12,5	5,0
Kommunikationsdepartementet	11,5	4,5
Industridepartementet	7,7	3,1
Justitiedepartementet	7,6	3,0
Utrikesdepartementet	7,1	2,8
Jordbruksdepartementet	6,2	2,4
Kommundepartementet	2,9	1,2
Handelsdepartementet	1,8	0,7
Ekonomidepartementet	0,5	0,2
Riksdagen och dess verk	0,5	0,2
Övrigt	9,0	3,6
Summa	251,5	100,0

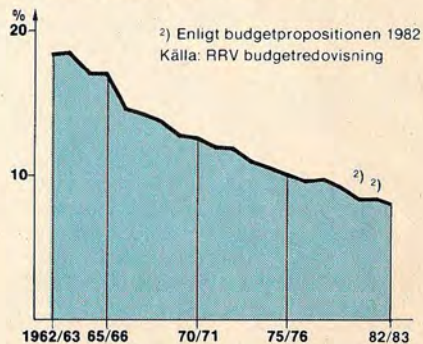
Källa: Regeringens budgetförslag 1982/83

Internationella jämförelser, se sid 7.

Försvarsanslagens andel av bruttonationalprodukten (BNP)

De militära försvarsutgifternas procentuella andel av statens utgifter 1962/63—1981/82

1982 års försvarsbeslut

Den 4 juni 1982 fattade riksdagen ett nytt femårigt försvarsbeslut. Beslutet har beretts av 1978 års försvarskommitté. Överbefälhavaren har lämnat underlag i form av perspektivplan del 1 (februari 1979), perspektivplan del 2 (juni 1980) och programplanen 1982-1987 (september 1981). I dessa underlag har bl a krigsorganisationens utveckling, fredsorganisationsfrågor och nytt flygplanssystem behandlats.

1982 års försvarsbeslut innebär bl a:

Säkerhetspolitiken

Målet för Sveriges säkerhetspolitik är oförändrat och har samma formulering som i försvarsbesluten 1968, 1972 och 1977 (se sid 2):

Totalförsvaret

Målen för totalförsvaret är oförändrade. Formuleringen av målen i krig ändras avseende försvarsmakten så att meningen "Invasionsförsvar skall vara försvarsmaktens viktigaste uppgift" utgår. Detta innebär enligt statsmakterna ingen ändring i sak. (se sid 10).

Försvarsmaktens krigsorganisation

Försvarsbeslutet innebär följande inriktning av krigsorganisationen (läget 1972 och 1982 redovisas som jämförelse), exempel:

	72	82	92
Infanteribrigader 77	—	11	10
Infanteribrigader 66	20	9	6
Norrlandsbrigader	4	4	5
Pansarbrigader/mekaniserade brig	6	4	5
Patrullbåtsdivisioner	—	4	4
Robotbåtsdivisioner	—	3	3
Ubåtar	21	12	12
Kustartilleriförband (bataljoner)	34	30	28

Jaktflygdivisioner 35	23	10	4
Jaktflygdivisioner 37	—	2	8
Medeltunga attackflygdivisioner	10	5,5	4,5
Flygdivisioner JAS	—	—	1
Lätta attackflygdivisioner	—	5	—
Spaningsflygdivisioner	10	6	6

Försvarsmaktens fredsorganisation

Överbefälhavaren har föreslagit minskningar i fredsorganisationen dels för att anpassa organisationen till framtida utbildningsbehov, dels för att minska kostnaderna och därigenom kunna avsätta en större del av anslagen till materielanskaffning.

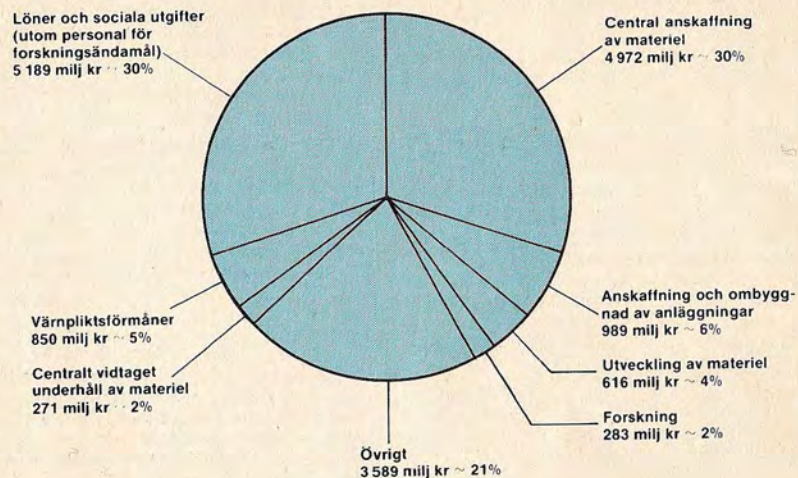
Fredsorganisationsförändringarna omfattar samlokaliseringar, rationaliseringar och, som sista åtgärd, förbandsnedläggningar.

Under tiden 1982—1992 är sparmålet 8,5 miljarder kronor (prisläge februari 1982). Av dessa utgörs ca 3 miljarder förbandsindragningar. De fredsorganisationsförändringar ÖB föreslagit men riksdagen inte accepterat medför uteblivna besparingar på omkring 250 miljoner kronor. Dessa måste tas från krigsorganisationen. Under tiden 1982—1992 minskas personalen med ca 5 800 anställda, vilket är ca 200 färre än enligt ÖB förslag (beroende på uteblivna fredsorganisationsförändringar).

Utgifternas fördelning på vissa ändamål (militära försvaret)

Utfall budgetåret 80/81

Summa: 16 759¹⁾ milj kr (medelprisläge 80/81)

¹⁾ Exkl 46 milj kr för Forsvarsdepartementet

Försvarsutgifternas fördelning 1982/83 inom försvarsdepartementets område (milj kr prisläge feb 1981)

Huvudprogram m m	Produktionsområden				Summa
	Ledning och förbandsverksamhet	Materielanskaffning	Anskaffning av anläggningar ¹⁾	Forskning och utveckling	
Försvarsdepartementet	47	—	—	—	47
1. Arméförband	4 511	1 269	376	180	6 336
2. Marinförband	1 415	1 034	157	87	2 693
3. Flygvapenförband	2 333	2 140	215	700	5 388
4. Operativ ledning m m	505	78	91	—	674
5. Gemensamma myndigheter m m	1 139	40	24	269	1 472
Prisreglering (uppskattad)	1 150	540	105	105	1 900
Summa	11 100	5 101	968	1 341	18 510
6. Civildförsvaret (inkl skyddsrum)	175	140	265	5	585
Prisreglering (uppskattad)	35	17	38	—	90
Summa	210	157	303	5	675
Övrig verksamhet (FN-styrkor m m)	27	47	64	3	141
Summa försvarsdepartementet	11 337	5 305	1 335	1 349	19 326

¹⁾ Anslag från både drift- och kapitalbudgeten.

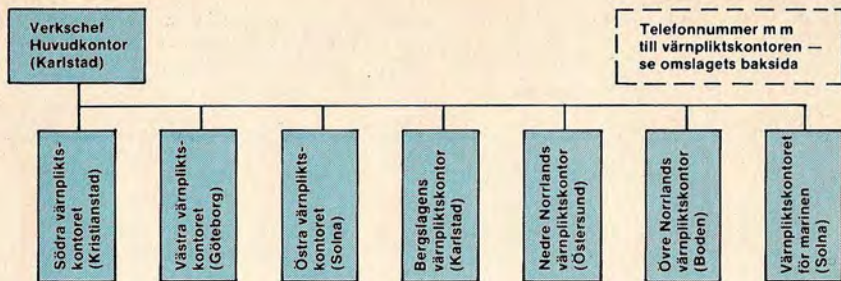
Anm: Till utgifter för **ledning och förbandsverksamhet** har bl a förts alla utgifter för utbildning till och av fast anställd personal, grund- och repetitionsutbildning av värnpliktiga/civildförsvarenspliktiga inkl de utgifter som därav föranleds genom utnyttjande av kaserner, övningsmateriel m m. Vidare har till produktionsområdet förts utgifter för löner och andra förmåner till anställd personal jämte särskilda utgifter för ledning och administration m m och operativ och krigsorganisatorisk verksamhet som fältövningar, insatsberedskap m m. Till utgifter för **materielanskaffning** har förts utgifter för anskaffning av materiel m m för krigs-

och fredsorganisationen jämte utgifter för centralt vidtagna renoveringar eller underhållsåtgärder som icke kan hänföras till löpande övningsberoende underhåll.

Till utgifter för **anskaffning av anläggningar** har förts alla investeringar i mark, befästningar och kaserner m m jämte därmed förknippade utgifter för administration m m.

Till utgifter för **forskning och utveckling** har förts alla investeringar i såväl allmän forskning och utredningsverksamhet som objektbunden forskning samt försök och utveckling av vapenprojekt m m.

Värnpliktsverket

Allmänt

Värnpliktsverket är central förvaltningsmyndighet för inskrivning och personalredovisning inom försvarsmakten. Verksamheten indelas i fyra internprogram, personalplanering, personalredovisning, inskrivning och gemensamma stödfunktioner (administration och databehandling).

Huvudsyftet med inskrivning och personalredovisning är att med den allmänna värnplikten som grund rekrytera för utbildning till krigsorganisationens enheter så att dessa får en så god personell standard som möjligt — kvalitativt och kvantitativt — och så att de kan mobiliseras inom angivna tidsgränser samt därvid i direkt anslutning till mobiliseringen lösa anbefallda uppgifter (stridsuppgifter). Inskrivning och personalredovisning

har också till ändamål att säkerställa en personell ut-hållighet för de mobiliserade enheterna liksom även att möjliggöra fördelning av värnpliktiga till andra delar av totalförsvaret för den tid och för de uppgifter detta erfordrar.

Inskrivning

Varje år kallar Värnpliktsverket drygt 50 000 18-åringar till inskrivning. Varje man får genomgå en mycket omfattande medicinsk och psykologisk undersökning under två dagar. Man strävar efter att så långt det är möjligt med dagens tekniska hjälpmedel få ett utslag på varje individs lämplighet för olika befattningar inom försvarsmakten.

Personalredovisning

Värnpliktsverket inkallar varje år ca 50 000 värnpliktiga till grundutbildning och 60 000—120 000 till repetitionsutbildning.

Den stora mängden inkallelser fördelas på ungefär 50 olika inryckningstidpunkter till grundutbildning och ungefär 100 inryckningstidpunkter till repetitionsutbildning.

Enskilda värnpliktsärenden som behandlas inom verket per år uppgår till ungefär 100 000 fördelade på anståndsärenden, uppskovsärenden samt ändrade värnpliktsförhållanden.

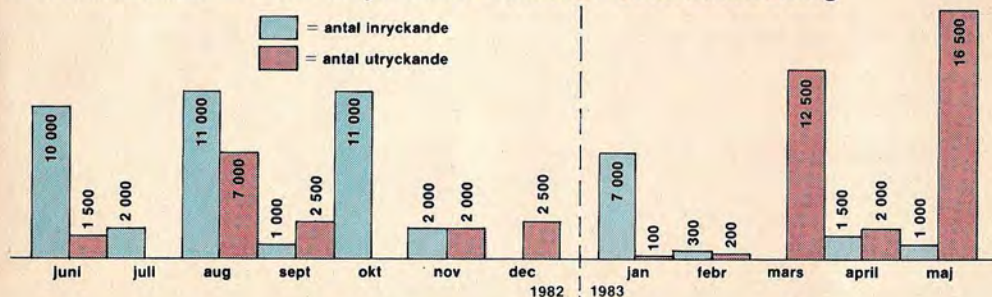
Anstånd: Den enskilde får sin utbildning uppskjuten till en senare tidpunkt. Anstånd söks av den enskilde sedan han in kallats till värnpliktstjänstgöring i fred.

Uppskov: Den enskilde skall vid mobilisering eller beredskap fortsätta sin civila verksamhet med hänsyn till dennas betydelse i totalförsvaret. Uppskov söks av företaget och avser befrielse från tjänstgöring vid försvarsmakten under beredskaps- och krigstillstånd. Antal krigsplaceringsärenden som behandlas per år uppgår till över 200 000.

Vapenfri tjänst, vägran m m

Under 1981 beviljades ca 3 500 personer vapenfri tjänst. År 1981 anmäldes 441 personer för vägran av värnpliktstjänstgöring och 63 personer för vägran av vapenfri tjänst. 154 personer anmäldes som Jehovas vittnen. Dessutom anmäldes ca 1 000 personer för rymning.

Beräknat antal in- och utryckande 1982/83. Grundutbildning

Värnpliktiga som tjänstgör under 1982/83

Grundutbildning

Kategori	Armén	Marinen		Flygvapnet	Summa
		Flottan	KA		
Kompanibefälsvärnpliktiga	1 500	25	65	—	1 590
Plutonsbefälsvärnpliktiga	2 100	330	310	230 ¹⁾	2 970
Gruppbefälsvärnpliktiga	8 000	445	860	510 ¹⁾	9 815
Värnpliktiga E, F, G	23 350	2 330	1 410	3 700	30 790
Värnpliktiga i handräckningstjänst	3 700	190	440	465	4 795
Värnpliktiga för civilmilitär befattning	—	20	55	—	75
Summa	38 650	3 340	3 140	4 905	50 035
Fördelning i %	77	7	6	10	100

Anm: Siffrorna avrundande.

¹⁾ Inkl kvinnor för frivillig grundutbildning

Repetitionsutbildning

Krigsförbandsövningar (KFO)	73 000	2 560	5 200	5 500	86 260
Särskilda övningar (SÖB m m)	8 700	990	1 290	1 500	12 480
Mobiliseringsövningar (MobÖ m m)	2 600	30	—	—	2 630
Summa	84 300	3 580	6 490	7 000	101 370

Utbildningstid (i dagar) för värnpliktiga

Tjänstgöringsskyldighetens genomsnittliga omfattning i tjänstgöringsdagar enligt SFS 1976:394. Avvikelser såväl uppåt som nedåt från angivna värden kan förekomma.

Anm: Vapenfria tjänstepliktiga har 420 dagars tjänstgöringsskyldighet, som ej fullgörs inom försvarsmakten. Värnpliktiga i handräckningstjänst (huvuddelen vid armén) har 230+5x18=320 dagars tjänstgöringsskyldighet.

¹⁾ I vissa fall 5x21 dagar.

²⁾ För ett fåtal utbildningslinjer gäller längre tid (304 eller 345 dagar).

³⁾ Vissa förband har modifierad repetitionsutbildning (KFO och SÖB) varvid angivet antal dagar reduceras.

⁴⁾ Värnpliktiga E, F och G samt gruppbefälsvärnpliktiga genomför särskild övning endast i vissa fall.

⁵⁾ För huvuddelen 360 dagar. Vid pansar-, ingenjör- och signaltrupperna 405 dagar. Vissa utbildningslinjer för tolktjänst m m 450 dagar. Värnpliktigt sjöbefäl 350 dagar.

⁶⁾ Högst 1 500 vpl vid armén obligatorisk utbildning. För övriga utgör 90 av dagarna frivillig utbildning till värnpliktigt kompanibefäl (fänrik).

⁷⁾ Värnpliktiga i stabstjänst samt tekniker 330 dagar.

⁸⁾ Vid basförband även 8 dagar.

Försvarsgren Kategori under grundutbildning	Grundut- bildning	Repetitionsutbildning ³⁾			Summa tjänst- görings- dagar
		Krigs- förbands- övningar	Sär- skilda övningar	Mobilise- rings- övningar	
ARMÉN					
Värnpliktiga F och G	227	5x18 ¹⁾			373
Värnpliktiga E	297 ²⁾	5x25		samman- lagt	463
Gruppbefälsvärnpliktiga	297 ²⁾	5x25	5x11 ⁴⁾	högst	485
Plutonsbefälsvärnpliktiga	324—444 ⁵⁾	5x32	"	8 dagar	455—673
Kompanibefälsvärnpliktiga	450 ⁶⁾	5x32	"		673
MARINEN					
Flottan					
Värnpliktiga G	306	5x18—25		5x1—2	396
Värnpliktiga F	350	5x18—32		"	440
Värnpliktiga E	436	5x18—32		"	526
Gruppbefälsvärnpliktiga	350	5x25—32		"	475
Plutonsbefälsvärnpliktiga	324—444 ⁵⁾	5x32	5x11	"	565—651
Kompanibefälsvärnpliktiga	526 ⁶⁾	5x32	5x11	"	741
Kustartilleriet					
Värnpliktiga F och G	234	5x18		"	324
Gruppbefälsvärnpliktiga	304	5x25		"	429
Plutonsbefälsvärnpliktiga	405 ⁷⁾	5x32	5x11	"	620
Kompanibefälsvärnpliktiga	495 ⁶⁾	5x32	5x11	"	710
FLYGVAPNET					
Värnpliktiga F och G	235	5x4—11	5x4 ⁸⁾	5x1—2	330
Värnpliktiga E	332—346	5x4—11	5x4 ⁸⁾	"	427—441
Gruppbefälsvärnpliktiga	269—346	5x15—22	5x4 ⁸⁾	"	364—441
Plutonsbefälsvärnpliktiga	346	5x22	5x4 ⁸⁾	"	490
Kompanibefälsvärnpliktiga	450 ⁶⁾	5x22	5x4 ⁸⁾	"	580
SAMTLIGA FÖRSVARSGRENAR					
Medicinal-, personalvårds- personal m fl		Utbildningstiden uppdelad i omgångar med hänsyn till civila studier m m			420—540

Värnpliktiga som tjänstgör under 1982/83

Grundutbildning

Kategori	Armén	Marinen		Flygvapnet	Summa
		Flottan	KA		
Kompanibefälsvärnpliktiga	1 500	25	65	—	1 590
Plutonsbefälsvärnpliktiga	2 100	330	310	230 ¹⁾	2 970
Gruppbefälsvärnpliktiga	8 000	445	860	510 ¹⁾	9 815
Värnpliktiga E, F, G	23 350	2 330	1 410	3 700	30 790
Värnpliktiga i handräckningstjänst	3 700	190	440	465	4 795
Värnpliktiga för civilmilitär befattning	—	20	55	—	75
Summa	38 650	3 340	3 140	4 905	50 035
Fördelning i %	77	7	6	10	100

Anm: Siffrorna avrundande.

¹⁾ Inkl kvinnor för frivillig grundutbildning

Repetitionsutbildning

Krigsförbandsövningar (KFÖ)	73 000	2 560	5 200	5 500	86 260
Särskilda övningar (SÖB m m)	8 700	990	1 290	1 500	12 480
Mobiliseringsövningar (MobÖ m m)	2 600	30	—	—	2 630
Summa	84 300	3 580	6 490	7 000	101 370

Utbildningstid (i dagar) för värnpliktiga

Tjänstgöringsskyldighetens genomsnittliga omfattning i tjänstgöringsdagar enligt SFS 1976:394. Avvikelser såväl uppåt som nedåt från angivna värden kan förekomma.

Anm: Vapenfria tjänstepliktiga har 420 dagars tjänstgöringsskyldighet, som ej fullgörs inom försvarsmakten. Värnpliktiga i handräckningstjänst (huvuddelen vid armén) har 230+5x18=320 dagars tjänstgöringsskyldighet.

¹⁾ I vissa fall 5x21 dagar.

²⁾ För ett fåtal utbildningslinjer gäller längre tid (304 eller 345 dagar).

³⁾ Vissa förband har modifierad repetitionsutbildning (KFÖ och SÖB) varvid angivet antal dagar reduceras.

⁴⁾ Värnpliktiga E, F och G samt gruppbefälsvärnpliktiga genomför särskild övning endast i vissa fall.

⁵⁾ För huvuddelen 360 dagar. Vid pansar-, ingenjör- och signaltrupperna 405 dagar. Vissa utbildningslinjer för tolktjänst m m 450 dagar. Värnpliktigt sjöbefäl 350 dagar.

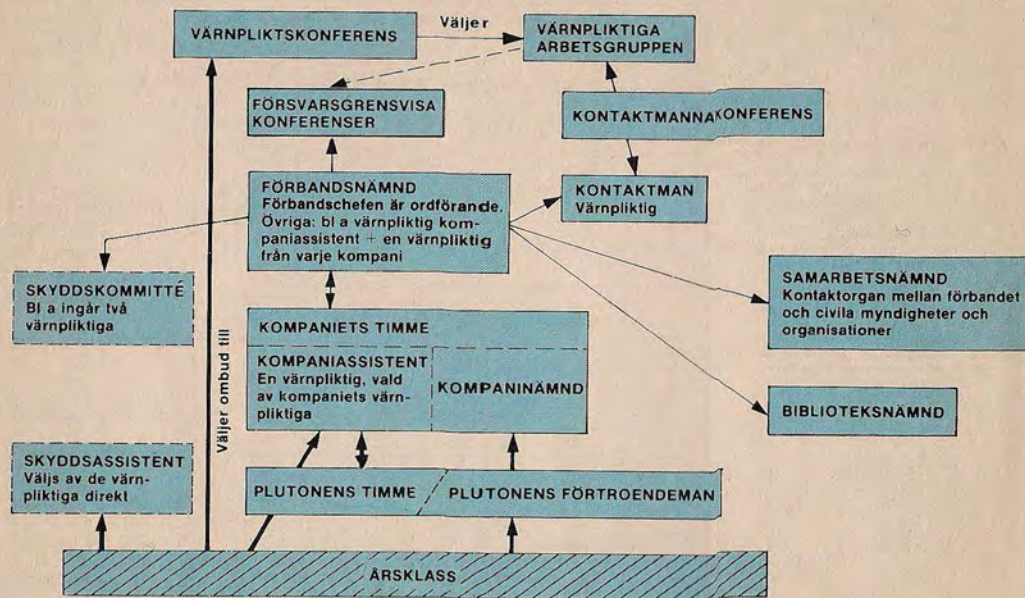
⁶⁾ Högst 1 500 vpl vid armén obligatorisk utbildning. För övriga utgör 90 av dagarna frivillig utbildning till värnpliktigt kompanibefäl (fänrik).

⁷⁾ Värnpliktiga i stabstjänst samt tekniker 330 dagar.

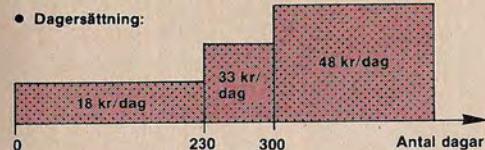
⁸⁾ Vid basförband även 8 dagar.

Försvarsgren Kategori under grundutbildning	Grundut- bildning	Repetitionsutbildning ³⁾			Summa tjänst- görings- dagar
		Krigs- förbands- övningar	Sär- skilda övningar	Mobilise- rings- övningar	
ARMÉN					
Värnpliktiga F och G	227	5x18 ¹⁾			373
Värnpliktiga E	297 ²⁾	5x25			463
Gruppbefälsvärnpliktiga	297 ²⁾	5x25	5x11 ⁴⁾	högst	485
Plutonsbefälsvärnpliktiga	324—444 ⁵⁾	5x32	"	8 dagar	455—673
Kompanibefälsvärnpliktiga	450 ⁶⁾	5x32	"		673
MARINEN					
Flottan					
Värnpliktiga G	306	5x18—25		5x1—2	396
Värnpliktiga F	350	5x18—32		"	440
Värnpliktiga E	436	5x18—32		"	526
Gruppbefälsvärnpliktiga	350	5x25—32		"	475
Plutonsbefälsvärnpliktiga	324—444 ⁵⁾	5x32	5x11	"	565—651
Kompanibefälsvärnpliktiga	526 ⁶⁾	5x32	5x11	"	741
Kustartilleriet					
Värnpliktiga F och G	234	5x18		"	324
Gruppbefälsvärnpliktiga	304	5x25		"	429
Plutonsbefälsvärnpliktiga	405 ⁷⁾	5x32	5x11	"	620
Kompanibefälsvärnpliktiga	495 ⁸⁾	5x32	5x11	"	710
FLYGVAPNET					
Värnpliktiga F och G	235	5x4—11	5x4 ⁸⁾	5x1—2	330
Värnpliktiga E	332—346	5x4—11	5x4 ⁸⁾	"	427—441
Gruppbefälsvärnpliktiga	269—346	5x15—22	5x4 ⁸⁾	"	364—441
Plutonsbefälsvärnpliktiga	346	5x22	5x4 ⁸⁾	"	490
Kompanibefälsvärnpliktiga	450 ⁶⁾	5x22	5x4 ⁸⁾	"	580
SAMTLIGA FÖRSVARSGRENAR					
Medicinal-, personalvårds- personal m fl		Utbildningstiden uppdelad i omgångar med hänsyn till civila studier m m			420—540

Värnpliktsinflytande under grundutbildningen

Förmåner under grundutbildning (GU)

• **Två fria resor** utgår för varje kalendermånad med minst 16 tjänstgöringsdagar. De fria resorna får företas till och från hemorten. Till och från annan plats åger den värnpliktige däremot erhålla fri resa endast om den kan nås med allmänna kommunikationsmedel. Vid **övriga resor** betalar den värnpliktige 10 kr för tur- och returbiljett och kan åka vart som helst i Sverige med allmänna kommunikationsmedel.

• **Behovsprövade familjebidrag:**
 — **familjepenning** till (barnavårdande) hustru/sammanboende med högst 1 440 kr/månad och för barn med högst 630 kr/månad.
 — **bostadsbidrag** med belopp motsvarande högst normalhyran på bostadsorten för 1–3-rumslägenhet beroende på antalet familjemedlemmar. Även ensamboende eller sammanboende med föräldrar och/eller syskon kan få bostadsbidrag.
 — **näringsbidrag** med högst 200 kr/dag till den som är egen företagare.
 — **begravningsbidrag** om maka eller barn till den värnpliktige avlider under tjänstgöringen.
 — **flyttbidrag** i vissa fall om flyttning företas under tjänstgöringen eller inom 30 dagar därefter.

- **Utryckningsbidrag:** 1 500 kr
- **Utbildningspremier:**
  - värnpliktigt kompanibefäl 5 000 kr
  - reservofficer högst 17 500 kr

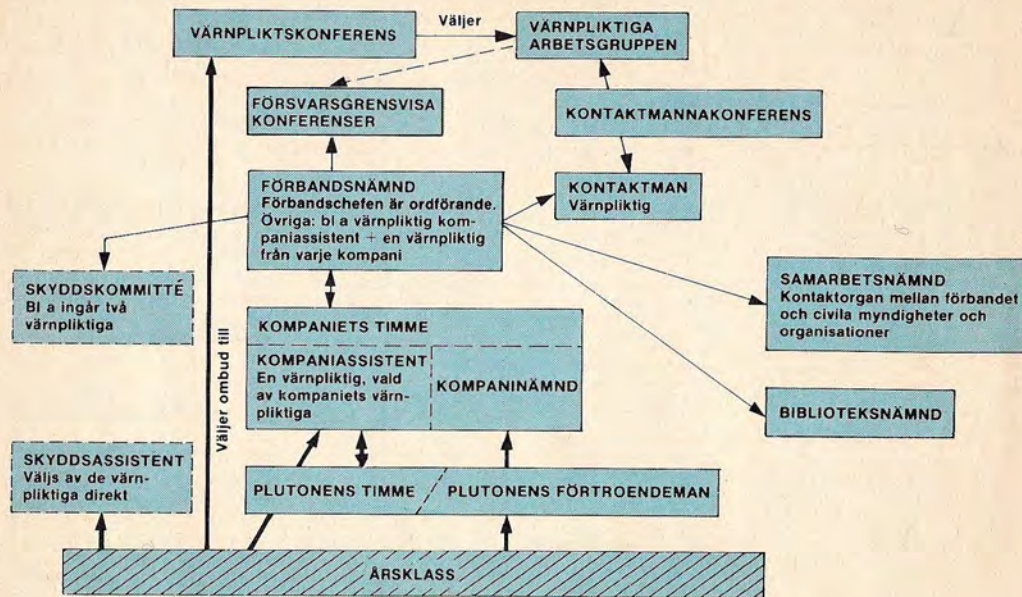
Förmåner under repetitionsutbildning (RU)

- **Dagpenning** (ATP-grundande) som motsvarar den värnpliktiges hela sjukpenning, dock lägst 40 kr/dag.
- **Befattningspenning** för befäl. 4–12 kr/dag.
- **Resor** med allmänna kommunikationsmedel inom Sverige för 10 kr/resa.
- **Familjebidrag** endast i form av näringsbidrag med högst 200 kr/dag till den som är egen företagare.

Dessutom gäller för både GU och RU

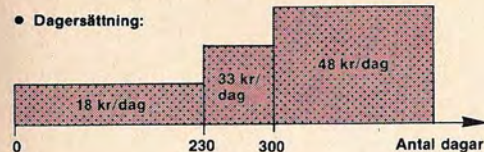
- **Fri kost och logi**
- **Fri sjukvård**
Inträffar skada eller sjukdom under tjänstgöringen och denna består efter uttryckningen har den värnpliktige i stort sett samma ekonomiska skydd som förvarsarbetande. Dessutom är värnpliktig grupplivförsäkrad enligt i huvudsak samma regler som gäller för statsanställda.
- **Alla förmåner** — utom näringsbidrag och dagpenning — är skattefria.

Värnpliktsinflytande under grundutbildningen

Förmåner under grundutbildning (GU)

• Dagersättning:

• **Två fria resor** utgår för varje kalendermånad med minst 16 tjänstgöringsdagar. De fria resorna får företas till och från hemorten. Till och från annan plats åger den värnpliktige däremot erhålla fri resa endast om den kan nås med allmänna kommunikationsmedel. Vid **övriga resor** betalar den värnpliktige 10 kr för tur- och returbiljett och kan åka vart som helst i Sverige med allmänna kommunikationsmedel.

• Behovsprövade familjebidrag:

- *familjepennning* till (barnavårdande) hustru/sammanboende med högst 1 440 kr/månad och för barn med högst 630 kr/månad.
- *bostadsbidrag* med belopp motsvarande högst normalhyran på bostadsorten för 1—3-rumslägenhet beroende på antalet familjemedlemmar. Även ensamboende eller sammanboende med föräldrar och/eller syskon kan få bostadsbidrag.
- *näringsbidrag* med högst 200 kr/dag till den som är egen företagare.
- *begravningsbidrag* om maka eller barn till den värnpliktige avlider under tjänstgöringen.
- *flyttbidrag* i vissa fall om flyttning företas under tjänstgöringen eller inom 30 dagar därefter.

• **Utryckningsbidrag:** 1 500 kr

• **Utbildningspremier:**

- värnpliktigt kompanibefäl 5 000 kr
- reservofficer högst 17 500 kr

Förmåner under repetitionsutbildning (RU)

- **Dagpenning** (ATP-grundande) som motsvarar den värnpliktiges hela sjukpenning, dock lägst 40 kr/dag.
- **Belättningspenning** för befäl. 4—12 kr/dag.
- **Resor** med allmänna kommunikationsmedel inom Sverige för 10 kr/resa.
- **Familjebidrag** endast i form av näringsbidrag med högst 200 kr/dag till den som är egen företagare.

Dessutom gäller för både GU och RU

- **Fri kost och logi**
- **Fri sjukvård**
Inträffar skada eller sjukdom under tjänstgöringen och denna består efter utryckningen har den värnpliktige i stort sett samma ekonomiska skydd som förvärsarbetande. Dessutom är värnpliktigt grupplivförsäkrad enligt i huvudsak samma regler som gäller för statsanställda.
- Alla förmåner — utom näringsbidrag och dagpenning — är skattefria.

Hemvärnet

Hemvärnet tillhör armén. Rikshemvärnschefen utövar under Chefen för armén ledningen av hemvärnet i fred och ingår i krig i högkvarteret. Militärömrådesbefälhavare och försvarsområdesbefälhavare (foregch) leder hemvärnet inom sina områden både i fred och krig. Hemvärnet indelas i allmänt hemvärn och driftvärn.

Det allmänna hemvärnet har till uppgift att skydda hembygden. För dess verksamhet indelas försvarsområde i hemvärnskretsar. I hemvärnskretsen ingår ett varierande antal hemvärnsområden.

Driftvärnen har till uppgift att skydda myndighets eller företags egna anläggningar och verksamhet och får organiseras vid myndighet eller företag i den omfattning som Regeringen bestämmer.

Hemvärnsman är enligt hemvärnskungörelsen skyldig att i fred fullgöra 20—50 timmars tjänstgöring årligen i utbildningssyfte.

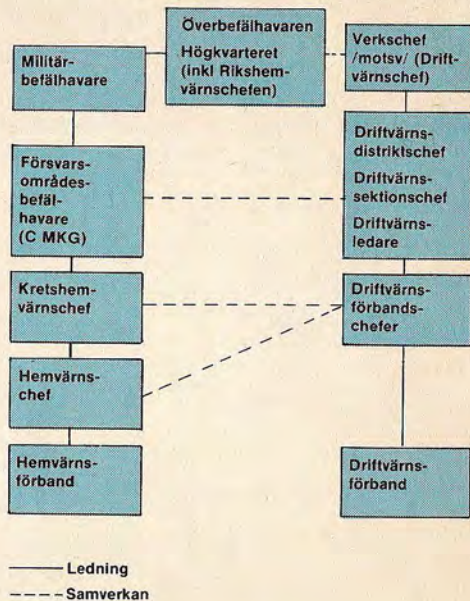
Hemvärnsberedskap intas vid beredskapstillstånd och krig eller då Regeringen så förordnar.

Hemvärnslarm innebär att hemvärnet grupperas för att lösa sina stridsuppgifter.

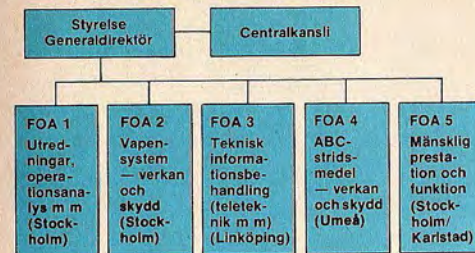
Utbildningen bedrivs lokalt och regionalt. Befäls- och specialkurser anordnas vid Hemvärnets stridsskola (HvSS), Norsborg.

För att bli **antagen i hemvärnet** skall man vara svensk medborgare och fylla minst 18 år under antagningsåret. Man skall ha förutsättningar för tjänstgöringen och ha tillfredsställande skjutskicklighet. Hemortskommunen ges möjlighet att yttra sig om sökandens lämplighet.

Hemvärnets ledning i krig

Försvarets forskningsanstalt (FOA)

Försvarets forskning

Den forskning som totalförsvaret behöver utförs till övervägande del vid FOA. Dess verksamhet spänner därför över vida områden inom kemi, medicin, fysik, informationsteknik, samhälls- och beteendevetenskap. En stor del av forskningsresultaten blir också till gagn i det civila samhället.

Uppdrag för Utrikesdepartementet

På uppdrag av UD driver FOA i Hagfors en högkänslig seismisk multipelstation för detektering av underjordiska kärnladdningsexplosioner. I uppdraget ingår också tekniskt vetenskapliga utredningar i nedrustningsfrågor samt att tillsammans med Statens Strålskyddsinstitut övervaka radioaktiviteten i atmosfären. Faktamaterialet från denna verksamhet liksom den som rör den internationella utvecklingen av biologiska och kemiska stridsmedel har stor betydelse för Sveriges agerande vid förhandlingarna om rustningsbegränsning och -kontroll.

Fortifikationsförvaltningen (FortF)

Uppgifter i fred

Fortifikationsförvaltningens huvuduppgift är att anskaffa, vårda och underhålla försvarsmaktens fasta anläggningar — mark, be-

fästningar, byggnader, flygfält, övnings- och skjutfält och övrig fast egendom. Vid FortF bedrivs också fortifikatorisk forsknings- och konstruktionsverksamhet.

Försvarsmaktens byggnader och anläggningar har ett återanskaffningsvärde av ca 25 miljarder kronor fördelade på ca 70 000 objekt.

Uppgifter i krig

FortF huvudsakliga uppgifter i krig eller vid krigsfara är att tillgodose försvarsmaktens behov av befästningar, främst materiel för truppbefästningar.

För att detta skall kunna ske krävs en omfattande planläggning i fred samt utbildning och viss materielanskaffning. Utbyggnaden måste ske under begränsad tid. Härvid skall befästningar under en kort tid byggas ut till ett värde av ca 2 miljarder kronor. Dessa arbeten utförs av såväl förbanden som Byggnads- och reparationsberedskapen (BRB) (jfr sida 38).

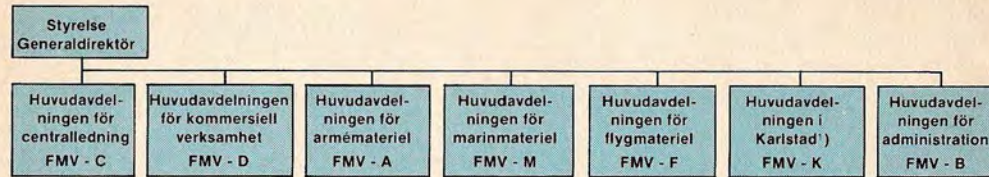
Försvarets sjukvårdsstyrelse (SjvS)

SjvS är central myndighet för hälso- och sjukvård inom försvarsmakten. SjvS har bl a som huvuduppgifter att ha tillsyn över den medicinska, veterinärmedicinska och farmaceutiska verksamheten samt att, efter samråd med berörda myndigheter, planlägga och förbereda hälso- och sjukvården inom försvarsmakten i krig eller vid krigsfara.

Försvarets civilförvaltning (FCF)

Försvarets civilförvaltning är central förvaltningsmyndighet för avlönings- och kassaväsendet inom försvarsmakten och svarar för ekonomisk redovisning och redovisningsrevision vid samtliga myndigheter m m inom försvarsdepartementets verksamhetsområde. I verkets uppgifter ingår även att svara för skaderegleringar, indrivningar och andra rättsliga angelägenheter. Verket är försvarets patentorgan samt tillsynsmyndighet för familjebidragsverksamheten.

Försvarets materielverk (FMV)

1) Förplägnad, förråd, verkstad och biluttagning.

Materiel

Materielanskaffning innefattar förutom upphandling även hela den förberedande verksamheten från utredningsstadiet. Till grund för all materielanskaffning ligger Överbefälhavarens operativa krav på det militära försvaret. Mot dessa krav kan sedan försvarsgrenscheferna uppgöra långsiktiga behovsplaner. Dessa omsätts i detaljerade materielplaner som utarbetas vid Försvarets materielverk (FMV).

Försvarsgrenscheferna utarbetar i samarbete med FMV de taktiskt-tekniskt-ekonomiska målsättningar (TTEM) som definierar kraven på den materiel som skall anskaffas. Konstruktion av materielen sker huvudsakligen vid den svenska industrin. Där sker också nästan all materieltillverkning. Tidpunkten från uppdrag till leverans varierar beroende på objektets tekniska svårighetsgrad från ca 5–15 år.

Om kostnaderna för projektering av ett objekt överstiger 2 milj kr eller om kostnaderna för serieproduktion överstiger 20 milj kr skall Regeringens tillstånd först in-

hämtas. Huvuddelen av besluten angående materielanskaffning fattas således av Riksdag och Regering. Försvarets behov av forskning tillgodoses till stor del av Försvarets forskningsanstalt (FOA). För den forskning och utveckling (konsumtion) som direkt sammanhänger med materielframtagningen åtgår ca 600 miljoner kronor per år, varav över 90% går till industriföretag i huvudsak i form av uppdrag direkt knutna till utvecklingen av specifika materielobjekt. FMV beställningar ger sysselsättning åt ca 30000 personer inom den svenska försvarsindustrin.

Försvaret utnyttjar över 2000 leverantörer, varav 90% svenska. På de 20 största av dessa ligger ca 85 procent av uteliggande orderstock. 90% av värdet på materielinköpen läggs på svenska leverantörer, som i sin tur gör utländska inköp för ca 20% av beställningssumman. FMV ansvarar för underhåll och förvaring av materiel. Värdet av denna uppgår till över 100 miljarder kronor.

AKTUELLA MATERIELPROJEKT

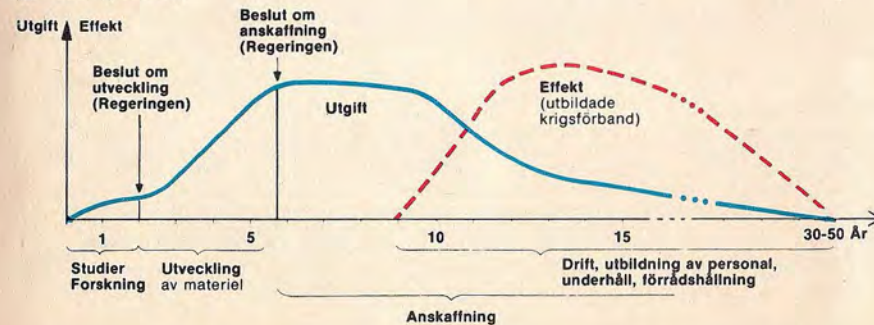
Armén: 15,5 cm artilleripjäs (Haub 77)
Luftvärnsrobotsystem (RBS 70)
Radar (PS 70)
Terrängbilar, bandvagnar (Bv 206)
Motorcyklar
Pansarvärnsrobotsystem (TOW)
Renovering och modifiering av stridsfordon (REMO)
Utveckling av lätt pansarvärnsrobot
Automatkarbin
Sambandssystem 8000

Marinen: Patrullbåt (typ Hugin)
Ubåt (typ Näcken och A 17)

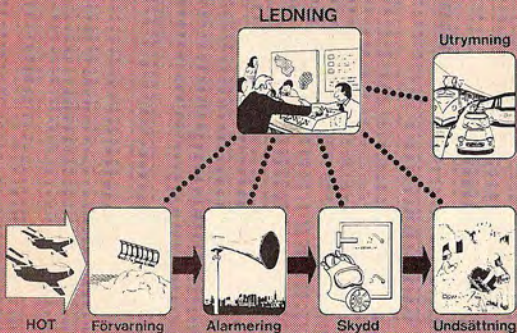
Ytattackfartyg (YA 81)
Minröjningsfartyg (M 80)
Fast och rörligt 12 cm kustartilleri, minfartyg
Sjöröbotar (RBS 12, RBS 15)
Målsökande torped (Tp 42, Tp 61)

Flygvapnet: System 37 Viggen med beväpning (jaktversionen)
System JAS
Utveckling och anpassning av bassystem och stridsledningssystem (BAS 90)
Strilradaranläggningar (STRIL 90)
(PS 860, PS 870)

Eftersläpning mellan utgifter och effekt vid materielanskaffning (principbild)

Civildförsvaret

Förvarning mot fientliga flygplan erhålls främst från det militära försvarets luftbevakning — t ex radarstationer och luftbevakningstorn.

Alarmeringen sköts av civilförsvarets personal i luftforsvarscentraler och huvudcentraler. Därigenom ska befolkningen i den anfallna orten hinna larmas i så pass god tid att människorna hinner uppsöka **skydd**. Ett viktigt syfte med närbelägna skydd är ett minimum av avbrott i viktiga samhällsfunktioner.

Undsättningens mål är att snabbt lokalisera och rädda människor. Undsättningen är det ansvar för räddnings- och brandtjänst som de kommunala brandkårerna har i fred, men som i krig övergår till civilförsvaret, som därvid övertar brandväsendets materiel, viss personal m m.

Utrymning kompletterar skyddet och kan genomföras runt militära mål, inom särskilt hotade orter och i områden där skydd saknas.

Ledningen samordnar verksamheten inom civilförsvarsystemet och samverkar med totalförsvaret i övrigt.

Civildförsvaret i fred

Civildförsvaret svarar i fred för att skyddsrum byggs, att skyddsmasker tillverkas, att alarmeringsanläggningar installeras och provas, att utrymning planläggs och att allmänheten utbildas i självskydd. Civilförsvaret organiserar med stöd av **civilförsvarsplikten** — som gäller alla svenska män och kvinnor som är 16-65 år — en krigsorganisation om ca 200.000 personer, varav ca 35.000 kvinnor.

Förvarning/alarmering

Alarmeringsanläggningar finns i ca 200 tätorter med mer än 5 000 invånare och i vissa mindre orter, s k larmorter. Det är de lokala civilförsvarscheferna som utlöser larmsignalerna efter order från civilförsvarets alarmeringsledning, som finns i de militära luftforsvarscentralerna.

Vid flyglarm skall på några få minuter människor ta sig till skyddsrum — man räknar i de flesta orter med 3 minuters **förvarning** vid ett anfall på dagen och 4 minuter under mörker.

Skydd

Skyddsrum byggs i ca 200 skyddsrumsorter = larmorter. 1982-01-01 fanns det **55 000 skyddsrum** med totalt **5,8 milj** platser på 0,75 m². 15 stora befolkningsskyddsrum (i berg) finns i de största tätorternas innerområden. De ger ytterligare ca 80 000 platser.

Skyddsmasker för civilbefolkningen

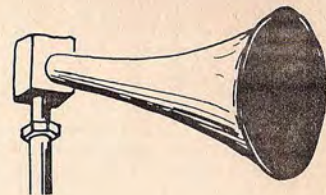
I lager finns fn ca 3,5 milj moderna masker. Per år tillverkas ca 300 000 skyddsmasker. Från och med 1981 tillverkas dessutom speciella barnskydd. Skyddsmaskerna skall i första hand fördelas i områden som har brist på skyddsrum.

Självskyddsutbildning

Civildförsvarets undsättningsorganisation är uppbyggd på förutsättningen att den enskilde själv deltar i räddningsarbetet efter t ex ett flyganfall. Därför genomför Sveriges civilförsvarsförbund, Röda Korset och Brandförsvarsföreningen redan i fred kostnadsfria kurser i självskydd.

Undsättning

Undsättning innebär att skadade ges första hjälpen och transporteras till sjukvårdsinrättningar. Instängda befrias, hemlösa utryms från det skadade området och inkvarteras. Döda identifieras och tas om hand. När civilförsvaret har fullgjort sin räddningsuppgift övertar kommunerna efter hand ansvaret för människorna.

FLYGLARM

Upprepade korta ljudstötter resp ringsignaler under omkring en minut. (Signal per telefon ges endast i vissa orter.) Flyglarm ges också vid fara för gas och radiaknedfall.

FARAN ÖVER

En sammanhängande signal under 30 à 40 sekunder.

BEREDSKAPSLARM

En halv minut långa signaler med 15 sekunders uppehåll mellan signalerna under sammanlagt 5 minuter.

Utrymning

UTRYMNING	Planläggs i princip för	Omfattar
beredskapsutrymning	orter med mer än 10 000 invånare	Barn, sjuka, äldre och icke arbetsföra jämte vårdare
slutlig utrymning	orter med mer än 30 000 invånare samt vissa kust- och gränsområden	Samtliga förvärvsarbetande utom personal i krigsviktig verksamhet

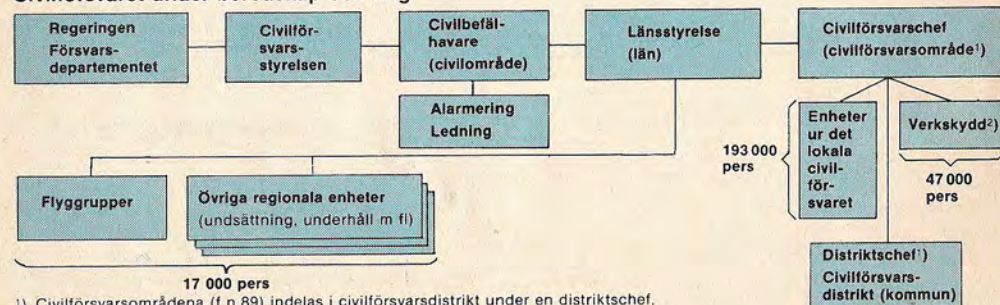
För orter där både beredskapsutrymning och slutlig utrymning förbereds, kan utrymningsåtgärderna genomföras efter hand — **successiv utrymning** — eller samtidigt och med största skyndsamhet — **snabbutrymning**.

Då samhällsutvecklingen gör omfattande utrymningar svåra att genomföra ökar skyddsrummets roll i befolkningskyddet. För områden, som t ex har brist på skyddsrum eller som ligger nära bekämpningsområde, är utrymning en viktig åtgärd.

Kostnader

Kostnader för civilförsvaret — se sid 23.

Civilförsvaret under beredskap och krig

1) Civilförsvansområdena (f n 89) indelas i civilförsvardsdistrikt under en distriktschef, som leder civilförsvarsenheter i kommun, där civilförsvaret har uppehållsplats.

2) Lokalt civilförsvaret vid vissa anläggningar, främst industrier.

Ekonomiska försvaret

Det ekonomiska försvarets uppgift är att i olika krissituationer trygga försörjningen med varor och tjänster för befolkning och totalförsvarsmyndigheter. Landets försörjning skall kunna tillgodoses i rimlig grad, om vi utsätts för de påfrestringar som fredskriser, avspärning och krig kan innebära.

Det ekonomiska försvaret planerar för hur näringslivet skall anpassa sig till ändrade förhållanden i kriser och krig. Ca 20 000 företag är planlagda för försörjning av landet i kriser och krig. Drygt hälften är sk K-företag (kris-/krigsviktiga), inom produktion, handel och service. Övriga är tex bensinstationer och företag planlagda för undanförelse. När det gäller tex oljedistribution, cementförsörjning, gasförsörjning slakt- och charkuteriverksamhet finns särskilda samarbetsorgan.

I planerings-sammanhang indelas det ekonomiska försvarets verksamhet i ett antal försörjningsområden som också kallas program. Ansvar för dessa program är uppdelat på ett antal olika **centrala myndigheter**. Ansvarförhållandena och programindelningen för det ekonomiska försvaret framgår av bilden (sid 39).

På **regional nivå** handläggs den ekonomiska försvarsberedskapen av civilbefälhavare, länsstyrelser och av de centrala verkens regionala organ. En stor del av planläggningsarbetet sker på länsstyrelsernas försvarsenheter. I krig kommer frågor om försörjning, arbetskraft, transporter och väghållning att handläggas inom särskilda sektioner hos krigslänsstyrelserna (sekt F, G, E, H).

På **lokal nivå** ankommer det på kommunerna att vidta vissa beredskapsåtgärder. Kommunerna bidrar vid planeringen av bl a länsstyrelserna och **Riksnämnden för kommunal beredskap (RKB)** (se sid 42).

Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF)

Samordning av **planering** inom det ekonomiska försvaret åvilar ÖEF, som dessutom har det direkta ansvaret för beredskapsåtgärderna inom områden som inte kan hänföras till någon annan myndighets fredstida verksamhet. Detta gäller tex:

- bränsle- och drivmedelsförsörjning
- huvuddelen av industriproduktion och handel
- förstörings- och undanförelseplanläggning
- beredskapslagring av varor (ej livs- och fodermedel).

Efter Regeringens förordnande organiserar ÖEF särskilda regleringsorgan — en **beklädnadsnämnd**, en **keminämnd**, en **bränslenämnd** och en **metall- och verkstadsnämnd**. Redan i fred finns hos ÖEF rådgivande organ för att biträda vid beredningen av viktiga ärenden inom resp försörjningsområde: beklädnadsråd, energiberedskapsråd, kemiråd samt metall- och verkstadsråd.

Livsmedel

Statens jordbruksnämnd (JN) svarar för försörjning med livsmedel, fodermedel, utsäde och fettråvaror. JN ansvarar också för beredskapslagring av livs- och fodermedel. Jordbruket har en särskild sk **blockorganisation** för att säkerställa jordbruksproduktionen.

Statens livsmedelsverk (SLV) och **Lantbruksstyrelsen (LBS)** (se även sid 43) svarar för livsmedelskontroll, husdjurens hälso- och sjukvård m m.

Energi

Statens vattenfallsverk (SV) ömbesörjer beredskapsplanläggningen av rikets elenergiförsörjning. I kriser och krig leds verksamheten av **Elförsörjningsnämnden (EFN)**.

Drivmedelscentralen AB (DMC) är ett samarbetsorgan för ca 25 oljeföretag som har till uppgift att vid krig eller krigsfara svara för distribution av motorbränslen och smörjmedel enligt ÖEF:s anvisningar.

Ledning och samordning

Kommerskollegium (KK) handlägger utrikeshandelsfrågor och **Statens pris- och kartellnämnd (SPK)** svarar för allmän prisreglering och prisövervakning. **Generaltullstyrelsen (GTS)** övervakar bl a att bestämmelser om införsel och utförsel av varor följs.

Arbetskraft

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) utövar ledningen av personaltjänsten för totalförsvarets civila sektor samt planlägger för att tillgodose behoven av arbetskraft vid kriser och krig. AMS utövar tillsyn över uppskovshandlingen och är remissinstans i ärenden rörande anstånd med eller annan ledighet från militärtjänstgöring, när arbetsmarknadsskäl anföres. AMS samordnar också den frivilliga försvarsverksamheten inom de civila delarna av totalförsvaret.

Transporter

Transportrådet (TPR) skall verka för att landets civila transportresurser utnyttjas så att totalförsvarets behov tillgodoses och verka för att de landsvägstransporter som är nödvändiga för totalförsvaret genomförs. TPR svarar bl a för planläggning och genomförande av drivmedelsransonering.

Statens vägverk (VV) skall tillgodose totalförsvarets krav på väghållning genom att främst utföra för totalförsvaret angelägna byggnads- och anläggningsarbeten liksom underhåll av vägnätet.

Statens järnvägar (SJ) skall ombesörja järnvägstransporter för totalförsvarets behov. I fred vidtas åtgärder för att öka uthålligheten på kommunikationsnätet.

Sjöfartsverket (Sjöv) ansvarar för sjötransporter och skall vid kriser och krig främst tillgodose det totala försvarets krav på farleder, isbrytning samt sjökartverksamhet.

Luffartsverket (Lfv) skall i kriser och krig främst tillgodose totalförsvarets behov av flygtransporter. Verket skall beredskapsplanlägga civil lufftatt och i samarbete med andra myndigheter se till att landets civila flygtransportmedel och civila statliga flygplatser utnyttjas så effektivt som möjligt för totalförsvaret.

Övriga tjänster

Riksbanken (RB) leder och samordnar den planläggning som måste bedrivas vid olika penninginstitut i fred för att penningmedelsförsörjning och betalningsförmedling skall fungera under krigsförhållanden.

RB samverkar på detta område med **Postverket (Pv)** som också vidtar åtgärder så att postverksamheten så långt möjligt skall kunna bibehållas på fredsmässig nivå även i krig. I samverkan med försvarsmakten organiseras fältposten.

Frågor beträffande försäkringar och krigsskadeskydd handläggs inom ekonomiskt försvar av **Försäkringsinspektionen (FöI)**, **Statens krigsförsäkringsnämnd (KFN)**, **Statens krigsskadestatsnämnd (KSN)** samt beträffande socialförsäkring av **Riksförsäkringsverket (RFV)**, som även administrerar dagpenning till vissa värnpliktiga, civilförsvarspliktiga m fl.

Kostnader 1982/83 (milj kr)

Livsmedel	130	Metaller m m	56
Beklädnad m m	123	Transporter	47
Bränslen och drivmedel m m	1 521	Arbetskraft	91
Kemiska prod m m	244	Övrigt	28
		Totalt	2 240

Byggnads- och reparationsberedskapen (BRB)

är en på den fredstida byggnads- och anläggningsindustrin baserad organisation, som har till uppgift att vid krig eller krigsfara utföra byggnads- och reparationsarbeten för totalförsvaret.

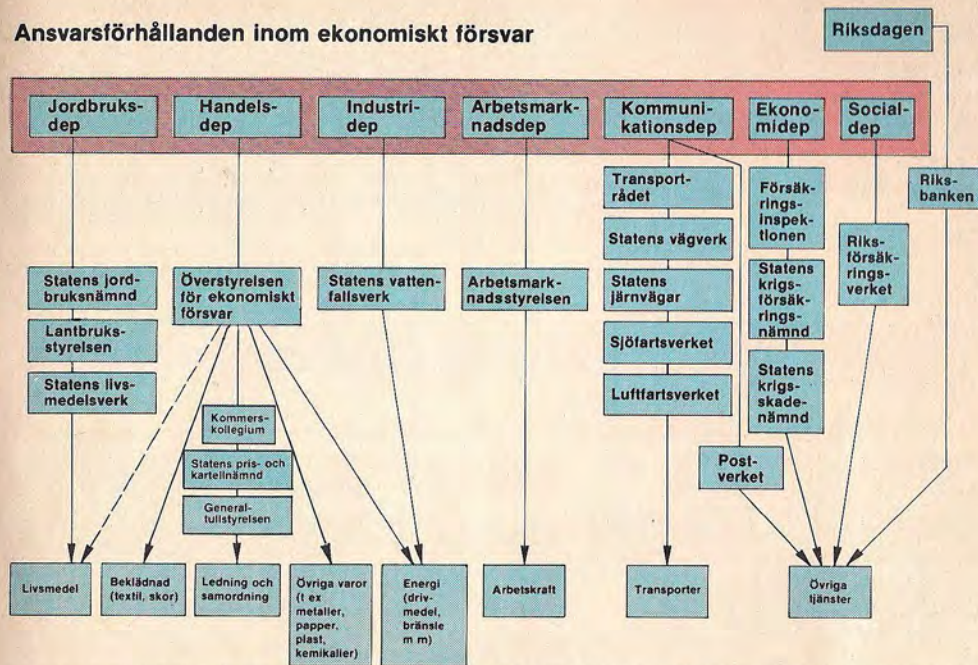
I fred har Fortifikationsförvaltningen, där Chefen för BRB och BRB centralkontor ingår, ansvaret för att planlägga och förbereda dess verksamhet (jfr sid 31).

Motorreparationstjänsten för totalförsvaret (MRT)

är en organisation som träder i verksamhet vid krig eller krigsfara och har i fred utsedda och frivilligt verksamma reparationsledare.

I fred har Försvarets materielverk (se sid 32) ansvaret för att organisera och planlägga motorreparationstjänsten.

Ansvarsförhållanden inom ekonomiskt försvar

Desutom har Fortifikationsförvaltningen och Försvarets materielverk vissa uppgifter inom försörjningsberedskapen (BRB och MRT) — se rutan t.v.)

Psykologiska försvaret

Det psykologiska försvaret skall i **krig** verka för att bevara och stärka motståndanda och försvarsvilja. Verksamheten förbereds i fred av **Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar (BN)**. **Statens upplysningscentral (UC)** organiseras vid krig eller krigsfara och leder där- efter under Regeringen det psykologiska försvaret.

Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar

Uppgifter

1. Att organisera Statens upplysningscentral (UC) och fortlöpande överse denna organisation.
2. Att rekrytera personal till UC.
3. Att utbilda UC:s personal.
4. Att förbereda UC:s verksamhet genom att utarbeta anvisningar och instruktioner.
5. Att biträda centrala och regionala organ samt press och folkrörelser m fl vid planläggning och utbildning för det psykologiska försvaret i krig.

6. Att förbereda lokaler och sambandsmedel för krigs- uppehållsplatser.
7. Att forska på det psykologiska försvarets område.

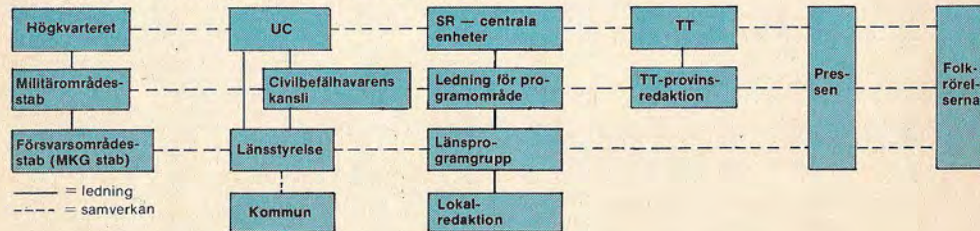
Organisation

I Beredskapsnämnden ingår bl a riksdagsledamöter samt representanter för totalförsvaret och massmedier. Nämnden utses av Regeringen efter förslag från bl a Tidningarnas Telegrambyrå, Sveriges Radio AB, Publi- cistklubben och Svenska journalistförbundet. Nämndens uppgifter verkställs av dess kansli.

Sveriges Radio

Sveriges Radio AB (SR) med dotterbolag utgör i **krig** en sammanhållen enhet direkt under Regeringen. SR skall i programverksamheten i krig i största möjliga utsträckning följa de regler som gäller i fred. Förberedelser vidtas i **fred** för att i krig kunna sända riksprogram i radio och TV samt regional- och läns- radioprogram.

Psykologiska försvarets samverkansorgan i krig.

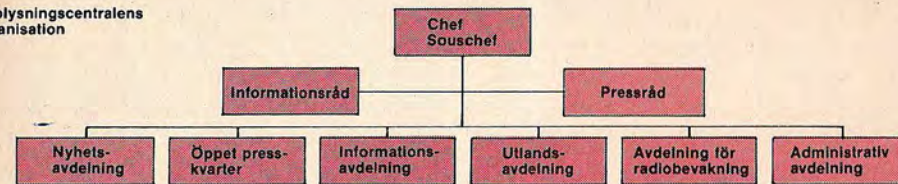

Statens upplysningscentral (i krig eller beredskap)

Uppgifter:

1. Förmedla nyheter från myndighet till publicerings- organ och allmänhet.
2. Lämna råd i publiceringsfrågor, som gäller rikets säkerhet.
3. Bedriva långsiktig upplysningsverksamhet.
4. Följa folkstämningen genom undersökningar och analyser.
5. Främja svenska intressen hos utländsk opinion.
6. Motverka fiendlig psykologisk krigföring.

Upplysningscentralens organisation

Totalförsvarets upplysningsnämnd — TUN (endast i fred)

Information om säkerhetspolitik och totalförsvaret bedrivs av en rad myndigheter och organisationer. För att främja och samordna denna upplysningsverksamhet har regeringen tillsatt en nämnd — Totalförsvarets upplysningsnämnd (TUN). Det åligger TUN särskilt att

- följa utvecklingen inom verksamhetsområdet
- till regeringen eller vederbörande myndighet göra de framställningar som nämnden finner lämpliga och önskvärda
- avge yttranden i ärenden som underställs TUN
- samarbeta med myndigheter, frivilligorganisationer

och enskilda som bedriver upplysning om totalförsvaret.

Ledamöter och suppleanter representerar Riksdagen, folkrörelser, massmedier och myndigheter.

TUN publicerar bl a skrifter om säkerhetspolitik och totalförsvaret, producerar och lånar ut filmer, sammanställer en läromedelskatalog och svarar på regeringens uppdrag för annonsen "Om kriget kommer" i rikets telefonkataloger. TUN:s verksamhet övertas i krig av det psykologiska försvaret.

Övrigt totalförsvaret

Kommunal beredskap

Sveriges 279 kommuner och 23 landsting förbereder i fred sin verksamhet under beredskap och krig. Principen är därvid att den som ansvarar för en verksamhet i fred skall göra det också i krig. Planläggningen övas vart tredje år vid så kallade **lokala ledningsövningar** för hela totalförsvaret i kommunerna.

Den kommunala och landstingskommunala beredskaperna omfattar bl a:

- hälso- och sjukvård (landstingskommunerna)
- socialtjänst (barnomsorg, äldreomsorg, hemtjänst)
- el-, värme- och gasförsörjning
- vatten och avlopp
- gatu- och väghållning
- livsmedelsförsörjning, utspisning
- skolor (i första hand grundskolan)
- inkvartering
- information till allmänheten.

Riksnämnden för kommunal beredskap (RKB) samordnar den kommunala och landstingskommunala verksamheten genom bl a fackankvisningar, utbildning och informationsverksamhet.

Polisen

Polisen fungerar även i krig som självständig organisation med i stort sett samma arbetsformer och uppgifter som i fred. Personalstyrkan reduceras fn med ca 35% genom avgångar till andra delar av totalförsvaret. Polisman är försvarspliktig och skyldig att delta i rikets försvar i den omfattning Regeringen bestämmer. Under **beredskap och krig** ingår polisen i totalförsvaret genom deltagande i **kuppförsvaret** — bevakning och försvar av viktiga totalförsvarsobjekt — **gränsövervakning, flyktmottagning, ordningshållning och trafikdirigering** vid utrymning och undanförelse.

Den **särskilda polisverksamheten** för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet förstärks och prioriteras.

Televerket

I **krig** ska televerket i första hand tillgodose totalförsvarets behov av telekommunikationer, t ex telefon-, telex- och dataförbindelser samt förbindelser och sändare för ljudradio och TV.

I **fred** vidtas åtgärder för att öka krigsuthålligheten genom anordnande av reservanläggningar, förstärkning av telebyggnader m m.

Tullverket

Tullverkets kust- och gränsbevakning ingår i **kuppförsvares- och incidentberedskapen**. Personalen är utbildad och utrustad bl a för sjöfartskontroll, utläggning av minor, omhändertagande av flyktingar och räddningstjänst.

I **krig och beredskap** ingår tullverkets **kustbevakning** (personal, fartyg, flygplan m m) i marinens kustbevakningsorganisation. Tullpersonal ingår tillsammans med polis och militär i en särskild gränsövervakningsorganisation. Ur **gränsbevakningen** är viss personal krigsplacerad i arméns gränsjägarförband.

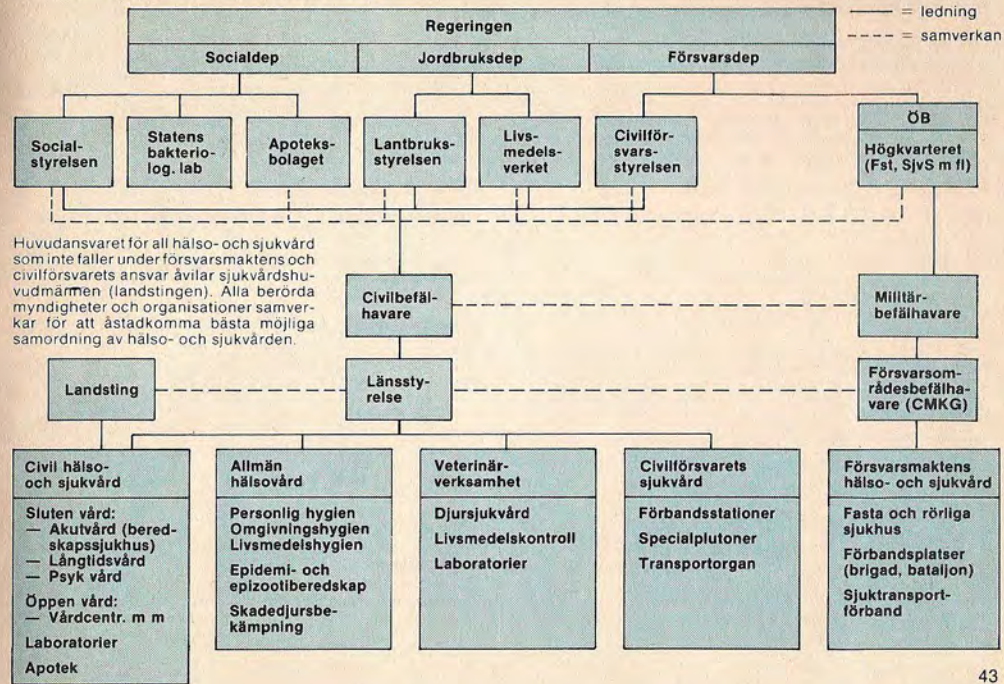
Väder- och hydrologiska tjänsten

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) utarbetar långsiktiga väderprognoser, isprognoser m m under såväl beredskap som krig. All information överlämnas till försvarsmaktens **regionala vädercentraler** för vidare distribution inom totalförsvaret.

Lantmäteriet

Statens lantmäteriverk (LMV) tillgodose totalförsvarets behov av landskapsinformation i form av kartor, flygbilder och geodetiska data. LMV svarar bl a för **krigstrykningsorganisationen**, vars uppgift är att i krig och beredskap trycka kartor.

Totalförsvarets hälso- och sjukvård i krig

Frivilliga försvarsorganisationer m m

1. Jml Kungörelsen (1970:301) om frivillig försvarsverksamhet

De frivilliga försvarsorganisationerna bedriver försvarsupplysning samt rekryterar och utbildar frivillig personal för uppgifter inom totalförsvaret. Organisationerna har ett centralt samarbetsorgan för gemensamma frågor och ömsesidig information, **Frivilligorganisationernas samarbetskommitté (FOS)**. På många håll i

1a. Befälsutbildande organisationer

Organisation	Antal medlemmar 1982-01-01	
Centralförbundet för befälsutbildning, CFB — Frivillig befälsutbildning, FBU	35 000	
Sjövärnskårernas riksförbund (SVK RF ²)	3 000	
Flygvapenföreningarnas riksförbund, FVRF ²)	9 000	
Svenska Arméns och Flygvapnets reservofficersförbund, SAFR ¹)	6 000	
Svenska Flottans reservofficersförbund, SFRO ¹)	1 000	
Kustartilleriets reservofficersförbund, KAROF ¹)	1 000	
Svenska värnpliktsofficersförbundet, SVOF ¹)	900	

¹) Anslutna till CFB i fråga om frivillig befälsutbildning.

²) Anslutna till CFB.

landet finns också regionala och lokala samarbetskommittéer. Upplysningar om organisationernas förbund (distrikt) och lokalavdelningar kan erhållas vid försvarsområdesstaberna och vid länsarbetsnämndernas försvarsenheter samt — beträffande civilförsvarsförbundet — hos länsstyrelsernas försvarsenheter. Av totala antalet medlemmar i frivilliga försvarsorganisationer utgör ca 65 000 avtalsbunden personal (A- eller B-personal) inom totalförsvaret.

1b. Avtalsorganisationer

Organisation	Antal medlemmar 1982-01-01	
Frivilliga automobilkårens riksförbund, FAK	4 500	
Frivilliga flygkåren, FFK	825	
Frivilliga motorcykelkårens riksförbund, FMCK ²)	3 500	
Frivilliga radioorganisationen, FRO ²)	4 800	
Svenska blå stjärnan, SBS	5 700	
Föreningen svenska röda korset, SRK, i fråga om medverkan i totalförsvarets sjukvård och verksamhet för civilbefolkningens skydd. Under fredstid direkt engagerade i frivillig verksamhet för totalförsvaret	40 000	

Riksförbundet Sveriges lottakärer, SLK

55 900

Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund, SKBR²)

13 000

1c. Övriga organisationer

Organisation

Antal medlemmar
1982-01-01

Sveriges civilförsvarsförbund, SCF

10 000

Svenska fallskärmsförbundet, SFF²)

2 500

Svenska brukshundsklubben, SBK²)

46 000

Frivilliga skytterörelsen, SkytteÖS

211 000

Svenska pistolskytteförbundet, SPSF

65 200

Svenska sportskytteförbundet, SSF

128 000

A-personal: Medlem av frivillig försvarsorganisation som genom skriftligt avtal åtar sig att **ständigt** tjänstgöra under beredskap och krig.

²) Anslutna till CFB. ³) Representerade i FOS. ⁴) Därutöver ca 20 000 ur andra frivilligorganisationer. ⁵) Ledningen ingår i försvarsmakten. ⁶) Antal i organisationen vid fullt utnyttjande. ⁷) Antal i organisationen vid fullt utnyttjande. Over 4 000 anslutna företag.

2. Organisation med frivilliga medlemmar ingående i totalförsvaret.

Organisation

Antal medlemmar
1982-01-01

Hemvärnet (Hv)³)⁴)

Armén

110 000

Organisationer med uppgifter för totalförsvaret

Organisation

Personal 1982-01-01

Byggnads- och reparationsberedskapen (BRB)

Ekonomiska försvaret⁵) 55 000⁶)

Motorreparationstjänsten för totalförsvaret (MRT)

Ekonomiska försvaret 30 000⁷)

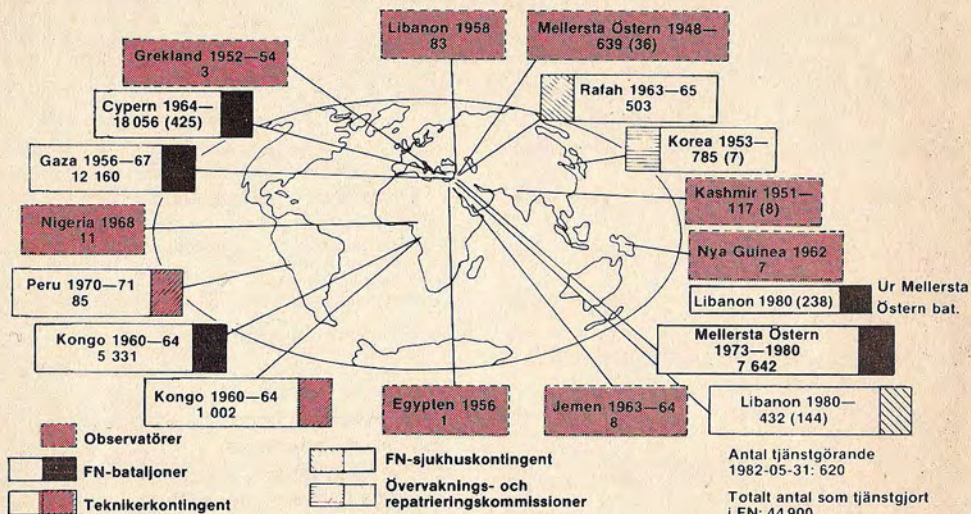
MRT

B-personal: Medlem av frivillig försvarsorganisation som har avtal för **tilfälligt** tjänstgöring under beredskap och krig.

Svensk personal i militär FN-tjänst m m t o m 1982-05-31

(siffrorna inom parentes anger antalet i tjänst 1982-05-31)

Under åren 1979-81 har personal ur specialenheten för katastrofhjälp tjänstgjort i Thailand/Kampuchea (-79), Algeriet och Somalia (-80) samt Uganda (-81).

Innehåll

Målet för vår säkerhetspolitik	2	Försvarsmaktens personal	18
Nordens strategiska läge	3	Försvarsmaktens resurser efter mobilisering ..	19
Militärpolitik m m		Statsutgifter budgetåret 1982/83	20
Militära resurser	4	Försvarsutgifternas utveckling	20
Stående styrkor i Nord- och Centraleuropa ...	5	Försvarsbeslut 1982	21
Försvarspakter	6	Utgifternas fördelning på vissa ändamål	22
Försvarskostnader och utbildningstid i olika länder	6	Försvarsutgifternas fördelning inom FöD område	23
Förhandlingar om rustningsbegränsning och nedrustning	8	Värnpliktsverket	24-25
Jämförelser av ytor och folkmängder	9	Beräknat antal in- och utryckande till grundutbildning	25
Totalförsvaret		Värnpliktiga som tjänstgör under 1982/83	26
Målsättning för totalförsvaret	10	Utbildningstid för värnpliktiga	27
Försvarsrådet och totalförsvarets chefsnämnd	11	Värnpliktsinflytande under grundutbildningen	28
Totalförvarsärenden i statsförvaltningen i fred	12	Förmåner till värnpliktiga	29
Samordning i krig av Sveriges totalförsvaret ..	13	Hemvärnet	30
Militära försvaret		FOA, FortF, FCF, Sjvs	31
Försvarsmaktens ledning i fred	14	Materielanskaffning (FMV)	32-33
Militärledningen, Militärledningens rådgivande nämnd	15	Civilt försvaret	34-36
Försvarsmaktens ledning i krig	15	Ekonomiska försvaret	37-39
Sveriges militärterritoriella indelning	16	Psykologiska försvaret	40-41
Försvarsmaktens staber, förband och skolor i fred	16-17	Övrigt totalförsvaret	42-43
		Frivilliga försvarsorganisationer m m ...	44-45
		Svensk personal i militär FN-tjänst	46

Uppgifterna i Militära Fakta 1982/83 presslagda 1982-06-01.

Upplysningar om totalförsvaret

Kontakta upplysningschefen vid närmaste militära förband (se sid 16-17 och telefonkatalogens yrkesregister under "Försvarsmakten") eller ring den regionala upplysningschefen vid

Södra militärområdesstab	Box 514	291 25	Kristianstad	044-11 50 80
Västra militärområdesstaben	Box 601	541 29	Skövde	0500-650 00
Östra militärområdesstaben	Box 1004	152 01	Strängnäs	0152-129 00
Bergslagens militärområdesstab	Box 1023	651 15	Karlstad	054-11 54 80
Nedre Norrlands militärområdesstab	Box 370	831 25	Östersund	063-11 70 40
Övre Norrlands militärområdesstab	Box 9101	961 19	Boden	0921-660 00

CENTRALT

Försvarsstabens informationsavdelning	Box 80001	104 50	Stockholm	08-788 75 00
Arméstabens informationsavdelning	Box 80002	104 50	Stockholm	08-788 75 00
Marinstabens informationsavdelning	Box 80003	104 50	Stockholm	08-788 75 00
Flygstabens informationsavdelning	Box 80004	104 50	Stockholm	08-788 75 00
Försvarets materielverk (FMV Info)		115 88	Stockholm	08-788 24 00
Försvarets forskningsanstalt (FOA Info)	Box 27322	102 54	Stockholm	08-63 15 00
Rikshemvärnsstabens informationsdetalj	Box 80013	104 50	Stockholm	08-788 75 00
Värnpliktsverket	Karolinen	651 80	Karlstad	054-10 30 00
Civilläroverstyrelsen, informationsenheten	Karolinen	651 80	Karlstad	054-10 30 00
Överstyrelsen för ekonomiskt försvar, informationssekreteriatet	Box 7830	103 98	Stockholm	08-22 22 60
Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar				
	Birger Jarlsgatan 9, 4 tr	111 45	Stockholm	08-23 02 60
Centralförbundet Folk och Försvar	Sibyllegatan 9, 2 tr	114 42	Stockholm	08-23 18 25

UPPLYSNINGAR I INSKRIVNINGSPRÅG lämnas av värnpliktskontoren. Om du inte är inskriven fråga efter "Inskrivningssektionen", om Du är inskriven begär "Redovisningssektionen".

Södra värnpliktskontoret	Box 529	291 25	Kristianstad	044-12 61 40
Västra värnpliktskontoret	Box 1527	401 50	Göteborg	031-55 03 00
Östra värnpliktskontoret	Box 1284	171 25	Solna	08-82 00 55
Bergslagens värnpliktskontor	Karolinen	651 80	Karlstad	054-10 30 00
Nedre Norrlands värnpliktskontor	Box 361	831 25	Östersund	063-11 70 40
Övre Norrlands värnpliktskontor	Box 501	961 28	Boden	0921-680 00
Värnpliktskontoret för marinen	Box 1284	171 25	Solna	08-83 09 60

MILITÄRA FAKTA med totalförsvarsfakta utges av Försvarsstabens informationsavdelning.

Underlag för stordia (vygrafbild) till Militära Fakta med totalförsvarsfakta kan beställas från Försvarsstabens informationsavdelning.

"Armé- Marin- och Flygfilm" lånar ut militära filmer och försvarsfilmer till skolor, organisationer m fl, i vissa fall utan kostnad.

Adress: Riddargatan 13,
114 51 Stockholm
Telefon: 08-67 09 40